

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΗ'

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι. — Γραφεῖον Διδού. Ἐπι τῆς λέσχ. Πανεπιστημίου 39.

15 Ἰουλίου 1884

ΝΥΜΦΗ ΠΛΟΥΣΙΑ

(Διήγημα. Κατὰ τὸ γαλλικὸν τοῦ P. Mercier.)
(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Δ'

— Πόσον εἶμαι, κόρη μου, εὐτυχῆς ὅτι σὰς βλέπω! Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ μοῦ ἀναγγείλετε πότε ἀκριβῶς θὰ ἤρχεσθε; Ὁ υἱός μου ἐπερίμενε τὴν ἀφίξιν τοῦ ταχυδρομείου, πρὶν ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Κογκαρνώ, θῆεν ἐπιστρέφει τὸ βράδυ. Θὰ καταλιπηθῇ. Ἐλπίζω, κύριε, ὅτι θὰ μείνετε ὀλίγας ἡμέρας μαζύ μας.

— Εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, κυρία, ἂν τὸ ἐπιτρέπετε καὶ δὲν σὰς στενοχωροῦμεν.

— Νὰ μὲ στενοχωρήσετε, ἐνῶ μοῦ προξενεῖτε ἀληθινὴν χαρὰν! Νὰ συγχωρήσετε μόνον, σὰς παρακαλῶ, τὴν ἀπλότητα τῆς ὑποδοχῆς καὶ νὰ εὐχαριστηθῆτε εἰς ὅ,τι ἔχει νὰ προσφέρῃ ὁ τόπος μας, ὅστις δὲν ἔχει συνειθίσει εἰς παρισινὰς ἐπισκεψίσεις.

— Ὁ τόπος σας, κυρία μου, εἶνε μαγευτικός, καὶ τὸν θαυμάζωμεν ἀδιακόπως καὶ ὅλον τὸν δρόμον. Ὅταν μείνῃ κανεὶς πολὺν καιρὸν εἰς Παρισίους ἢ τὰ περὶχωρα, εἶνε ἀληθῆς ἑορτὴ ν' ἀναπνῆ τὸν καθαρὸν αὐτὸν καὶ ζωογόνον ἀέρα.

— Παππάκη, ὁ ἀμαξίας ζητεῖ διαταγὰς. Δὲν τοῦ λέγετε πότε νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς πάρῃ;

— Σὰς παρακαλῶ, κύριε, χαρίσατέ μας κατὰ περισσώτερον παρὰ μίαν ἡμέραν. Ὁ υἱός μου θὰ ἦτο ἀπαρηγόρητος νὰ χάσῃ τὸ περισσώτερον μέρος τῆς ἐδῶ διαμανθῆς σας. Ἡ ἀγαπητὴ μου κόρη, τὴν ὁποίαν ἤμην βεβαία ὅτι δὲν παρεκάλουν εἰς μάτην, μ' ἐδῶκεν ἐλπίδας ὅτι θὰ προστατεύσετε τὸν Ἀλαίν. Θὰ ἤμην τὸσον εὐτυχῆς ἂν καὶ μόνος σας ἐλαμβάνετε τὴν βεβαιότητα, ὅτι εἶνε ἄξιος τῆς προστασίας σας. Ἐπειτα, εἶμαι τὸσον εὐχαριστημένη ὅτι ἔχω ἐδῶ τὴν χαριτωμένην αὐτὴν Μαρκέλλαν ἀφήσατέ με νὰ τὴν ἀπολαύσω μὲ τὴν ἡσυχίαν μου! Πεισθήτε ὅτι δὲν μᾶς διδέτε κανέν βάρος, καὶ μὴ μοῦ στερήσετε τὴν εὐχαριστήσιν νὰ περιποιηθῶ — διὰ τελευταίαν φορὰν — τὸσον καλοὺς φίλους εἰς τὸ ἀγαπητὸν μου κτήμα. Στείλατε ὀπίσω τὴν ἀμαξίαν σας, καὶ ὅταν μᾶς βαρυνθῆτε, ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ σὰς κρατήσω περισσώτερον, καὶ νὰ σὰς προμηθεύσω ἀμαξίαν, ἢ ὁποῖα νὰ σὰς ὑπάγῃ ὅπου θέλετε. Δέχεσθε;

— Εὐχαρίστως, κυρία μου. Δὲν ἤμπορῶ ν' ἀντιπῶ εἰς τὴν εὐγενῆ σας ἐπιμονήν, οὔτε εἰς τὸ βλέμμα τῆς Μαρκέλλας. Παραδίδομαι εἰς τὰς χεῖράς σας.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ἡ κ. Δεσκλοβέλ περιήγαγε τοὺς ξένους τῆς εἰς τὸν πύργον. Πανταγοῦ ἐπιπλα παλαιά, καθαρὸν καὶ ἀμιγρῆ φέροντα τὸν βρετανικὸν τύπον· κυλικεῖον πλήρες λαμπρῶν ἀργιλλοπλάστων πινακίων, σκευοθήκαι μεγάλαι, κιβώτια ἐκ ξύλου γλυπτῶ. Ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς κυρίας Δεσκλοβέλ ὑπῆρχε μάλιστα καὶ κλίνη κλειστὴ μετὰ τῶν συρτῶν θυροθύλων τῆς καὶ τοῦ μικροῦ πρὸ αὐτῆς σκάμνου, χρησίμου εἰς ἀνάβασιν. Ἡ κλίνη αὐτὴ, μὲ τὰς ἀφελεῖς τῆς γλυφᾶς καὶ τὰ διάτορα κοσμήματά τῆς, ἐράνη τὸσον ὠραία εἰς τὴν Μαρκέλλαν, ὥστε ἐδῆλωσεν εἰς τὸν πατέρα τῆς ὅτι ἠθέλε νὰ πάρῃ μαζύ τῆς μίαν τοιαύτην εἰς Παρισίους.

— Ἐχεις δίκαιον, ἀγάπη μου, εἶπεν ἡ κ. Δεσκλοβέλ. Ἡ κλίνη αὐτὴ ἔχει πολλὴν πρωτοτυπίαν· ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἐσυνειθίσῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικίαν, διὰ νὰ κοιμᾶται ἐντὸς αὐτῆς χωρὶς νὰ στενοχωρηθῆται. Οἱ χωρικοὶ μας χώνονται ἐντὸς καὶ κλείουσι καὶ τὰς θύρας· φαντάζεσθε δὲ τί ἀέρα ἀναπνεύουν ἐντὸς ὀσμῆς, ὅπου κυλίουται ἐπὶ σωροῦ κοπρίας μικρὰ παιδία, ὄρνιθες καὶ χοῖροι ἀνάμικτοι. Τὸ κατ' ἐμέ, τὴν ἔχω χάριν τοῦ σχήματος, ἀλλ' οὐδέποτε κοιμῶμαι εἰς αὐτήν.

— Ἀδιάφορον ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω μίαν. Ἀλλὰ, πατέρα, παρατηρεῖς κατὰ τι περιεργον; Ἡ πρόσοψις αὐτῆς τῆς κλίνης δὲν ὁμοιάζει τρομερὰ μὲ τὰς ἀνατολικὰς μουσαραβίας;

— Ἐχεις δίκαιον, κόρη μου· κ' ἐγὼ τὸ παρετήρησα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ κ. Δεσκλοβέλ ἤνοιξεν ἐν παράθυρον, καὶ οἱ ξένοι αὐτῆς ἔβηλον κραυγὴν θαυμασμοῦ. Ὁ πύργος, ὠκοδομημένος ἐφ' ὕψιλλου, εἶχε θαυμασίαν πρὸς τὴν θάλασσαν θέαν, ἐφ' ἧς ἐσπινθηροβόλουν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Δεξιᾶ ὁ ὠραιὸς ὄρμος τοῦ Φορέστ· εἰς τὸ βάθος αἱ νησοὶ Γλενάν· ἀριστερᾶ τὸ Κογκαρνώ, κ' ἐμπρὸς θαυμάσια δάση, καθήκοντα μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ.

— Ἀχ! τί ὠραία! ἀγαπητὴ μου κυρία! ἐφώνησεν ἡ Μαρκέλλα, πῶς σὰς λυπούμαι, ὅτι ἀναγκάζεσθε ν' ἀφήσετε . . .

Ἄλλὰ διεκόπη, βλέπουσα τοὺς ὀφθαλμούς της κ. Δεσκλοβέλ πληρουμένους δακρύων ἠσθάνθη δὲ καὶ αὐτὴ ὀγκουμένην τὴν καρδίαν της καὶ περιεπτύχθη τὴν γηραιάν της φίλην, ἣτις ἠσπάσθη αὐτὴν τρυφερώς.

— Πῶς ἐντρέπομαι, κύριε, ὅτι ἀπεκάλυφα ἐνώπιόν σας τὴν ἀδυναμίαν μου. Ἄλλ' ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου καταβάλλομεν τόσον κόπον νὰ κρῆψωμεν τὰ δάκρυά μας, ὥστε ἐνίοτε, ὅταν αὐτὸς λείπη, ληθμονοῦμαι καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτόν μου.

— Ἀφοῦ εἰς ἀπερίσκεπτος λόγος της Μαρκέλλης μᾶς ἔφερον εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, κάμετέ μου τὴν χάριν, σὰς παρακαλῶ, νὰ μοῦ ἐμπιστευθῆτε καὶ νὰ μὲ καταστήσετε ἐνήμερον τῶν πραγμάτων. Ἦξεύρετε ὅτι αὐταὶ αἱ ὑποθέσεις εἶνε ἔργον μου ἴσως ὀνηθῶ νὰ σὰς δώσω καμμίαν καλὴν συμβουλήν.

— Δυστυχῶς, κύριε μου, τὰ πράγματα εἶνε πολὺ ἀπλᾶ. Εἶχα ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου ἓνα οὕτως εἰπεῖν ἐπιστάτην, ὅστις εἰσέπραττε τὰ μισθώματα, ἐπεστῆται εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἐνήργει τὴν ἐκχέρσωσιν τῶν ἀκαλλιεργητῶν γαιῶν, καὶ ἐν γενεῖσι οἰκιστῶν τὴν κάρπωσιν τοῦ κτήματος, ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν υἱόν μου καὶ μόνος ὁσάκις ἔλειπεν ὁ Ἄλαϊν. Εἶχαμεν καὶ οἱ δύο μεγάλην εἰς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην. Πρὸ ἐνός μηνός, ἐνῶ εἰμεθα εἰς τὰ Πυρηνάια, παρεβίβασεν ἀπλούστατα τὸ κιβώτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκλειε τὰ χρήματα καὶ τὰ χρεώγραφα μου καὶ μοῦ ἔκαλψεν ἀξίας πεντακοσίων περίπου χιλιάδων φράγκων ἔπειτα ἔφυγε. Δὲν κατορθώσαμεν νὰ παρακολουθησωμεν τὰ ἔργα του εἰμὴ μόνον μέχρι Βρεστῆς, ὅπου ἴσως ἐπεβιάσθη. Ὁ ἀνευρεθῆ ποτε ἀρά γε, καὶ θὰ ἔχη τὸ ποσὸν εἰς χεῖράς του; Δὲν τὸ πιστεύω. Δὲν μοῦ μένει λοιπὸν ἄλλο παρ' αὐτὸ τὸ κτήμα, ὅπου θὰ μᾶς ἦτο δυνατόν νὰ ζήσωμεν μετρίως, ἐγὼ καὶ ὁ Ἄλαϊν, ὅστις ἀγαπᾷ πολὺ τὴν γεωργίαν, καὶ τὸ ἐπιθυμῶ. Ἄλλ' ἐγὼ ἔχω διὰ τὸν υἱόν μου περισσοτέρην αὐτοῦ φιλοδοξίαν, καὶ ὄν ἐπιθυμῶ νὰ ζήσῃ τὴν ζωὴν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς καταδικάζει ἡ καταστροφὴ μας. Ἀφοῦ ἔζησεν ἐδῶ ἀνέτως, εὐεργετῶν τοὺς περὶ αὐτόν, θὰ μ' ἐλύπει πολὺ νὰ τὸν ἴδω γινόμενον ἀληθῆ γεωργόν καὶ ὑποχρεωμένον νὰ στερῆται, χάριν οικονομίας, τὴν πολυτέλειαν της εὐεργεσίας.

— Ἄν σὰς εἶπω ὅτι ὁ υἱός μου εἶνε ὠραῖος, καλὸς, γενναῖος καὶ μὲ πολλὴν νοημοσύνην, θὰ μειδιάσετε βεβαίως διὰ τὰς μητρικὰς μου ὑπερβολάς. Προτιμῶ νὰ τὸν ἴδωτε καὶ νὰ ὁμιλήσετε μαζὺ του. Νομίζω ὅτι τὸν ἔκαμα ἄνδρα, καὶ θὰ ἦτο ἀληθῶς λυπηρὰ διάλυσις τῶν ὀνείρων, τὰ ὁποῖα τρέφω ἀφ' ὅτου ἐγεννήθη, νὰ μείνῃ ζῶν ἐδῶ ζῶν ἐντελῶς φυτικῆν, ἀντὶ ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν της περιουσίας τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλοις μᾶς ἔκλειψεν. Εἶνε μόλις εἰκοσιεξ ἔτων ἔχει καιρὸν ἀκόμη ν' ἀρχίσῃ νέαν ζωὴν, ὅταν μάλιστ' ἔχη

ὑποστήριξιν ὡς ἡ ἰδική σας. Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ, μέχρις οὗ εὖρω ἀγοραστήν διὰ τὸ κτήμα. Ἐπειτα θὰ ὑπάγω νὰ κατοικήσω μὲ τὸν υἱόν μου.

— Δὲν θὰ στενοχωρηθῆτε εἰς μικρὸν παρισινὸν οἶκημα, ἀνεφώνησεν ἡ Μαρκέλλα, ἀφοῦ ἐξήσατε τόσον καιρὸν εἰς αὐτόν τὸν ὠραῖον τόπον;

— Μὲ τὸν Ἄλαϊν, ἀγάπη μου, θὰ ἦμαι παντὸς εὐτυχῆς, ἀφοῦ 25 τώρα ἔτη δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν ἢ τὴν ζωὴν μου παρὰ τὴν εὐτυχίαν του. Εἶμαι βεβαία ὅτι ὁ κ. Δαρλεμών μ' ἐνοεῖ.

— Πληρέστατα, κυρία μου ἔπειτα, δὲν συμφωνεῖτε καὶ σεῖς, ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀφοσιώσεις μας εἶνε οὐχ ἤττον ἐγωιστικαὶ ἀφοῦ μᾶς κάμουν ἡμᾶς εὐτυχεῖς;

— Μετὰ μεσημβρίαν διέτρεξαν τὸ κτήμα, ὅπερ ἦτο ἀληθῶς ὠραῖον. Ἡ Μαρκέλλα κατενθουσιάσθη ἐκ πάντων, ἰδίως δὲ ἐκ της θέας τῶν χέρσων γαιῶν, ἃς τὰ ἰώδη καὶ κίτρινα ἄγρια ἀνήθι μετμόρφουν εἰς εὐχρουν ἀρμονικὸν τάπητα. Ἡ κ. Δεσκλοβέλ ἐγένετο πρὸς τὸν ἐνθουσιασμὸν της νεάνιδος καὶ τῇ ἐξήγησεν ὅτι κατ' ἔτος ἐξεχερσοῦτο μέρος τῶν γαιῶν ἐκείνων, διότι φιλοδοξία τοῦ ἰδιοκτῆτου ἦτο νὰ τὰς κατακτήσῃ πάσας.

— Ἄ! αὐτὸ εἶνε φοβερόν! ἀνεκράξεν ἡ Μαρκέλλα. Νομίζετε, ἐν συνειδήσει, ὅτι ὠραίζετε τὴν ἰδιοκτησίαν σας, ὅταν σπεύρετε σῖτον ὅπου φύονται τώρα τὰ χαριτωμένα αὐτὰ μικρὰ ἀνήθι;

— Ἄν ἦσθε γαιοκτήμων, ἀγαπητῆ μου φίλη, θὰ ἐσκέπτεσθε ἄλλως.

— Ὅθ' ἦτο κερύεργον. Φαντασθῆτε ὅτι εἰς τὴν Βιλλ-Δαβραὶ κατέστρεψα ὅλον μας τὸν λαχανόκηπον. Δὲν ἐπιτρέπω εἰς τὸν κηπουρὸν εἰμὴ καρποφόρα δένδρα καὶ ἀνήθι. Συμφωνῶ, ὅτι τὰ ἴα καὶ τὰ γαμαϊκέρασα, τὰ βόδα καὶ τὰ γαρόφαλλα δὲν χρησιμεύουν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἀλλ' εἶνε τόσο εὐμορφα, καὶ μυρίζουν τόσο ὠραῖα. Τὸ ἀστεῖον δὲ εἶνε, ὅτι ἀφοῦ ἐφιλονείκησαν μαζὺ μου κ' ἐθύμωσαν κατ' ἀρχάς, ἀνεγνώρισαν ἔπειτα ὅτι τοὺς ἔκαμα καὶ οἰκονομίαν, διότι τὰ λαχανικά της ἀγορᾶς εἶνε πολὺ εὐθηνότερα παρ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα καλλιερθεῖ κανεὶς εἰς τὸν κήπον του. Φαντάζεσθε πόσον ἐθριάμβευσα.

— Ἐνῶ δ' οὕτως ὠμίλει, ἔδρεψεν ἡ Μαρκέλλα μεγάλην δέσμην ἄγριων ἀνθέων καὶ χόρτων ποικιλοχρῶμων, ἅτινα ἐπιστρέψασα οἶκαζε, ἀπέθηκεν ἐν τῷ προθαλάμῳ. Εἶτα δὲ, ἀποβαλοῦσα τὸν πῖλόν της καὶ εὐτρεπίσασα μικρὸν τὴν κόμην της, ἐξήτησε παρὰ της κ. Δεσκλοβέλ μίαν μαγειρικὴν ποδιάν καὶ μίαν μεγάλην ψαλιδάν, καὶ ἤρρισε διασκευάζουσα τὴν συγκομιδὴν της διὰ τὰ δύο ἀνθοδοξεία, ἅτινα ἔκειντο ἐπὶ της ἐστίας της αἰθούσης.

— Ὁ κ. Δαρλεμών ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἡ δὲ κ. Δεσκλοβέλ μετέβη νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ ἡ Μαρκέλλα ἦτο μόνη ἐν τῷ προθαλάμῳ, ἀσχολουμένη εἰς διασκευὴν τῶν ἀγροτικῶν της ἀνθοδοξείων, ὅτε ἡ θύρα ἠνοίσθη

ἀποτόμως, καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἄλαϊν Δεσκλοβέλ. Ἐμείνεν ἐπὶ στιγμὴν ἐκπληκτος ἐνώπιον της ὠραίας ἐκείνης ἀγνώστου, ἣν περιέβαλλε μαγειρικὴ ποδιὰ εἶτα, βλέπων αὐτὴν μειδιῶσαν, ἐμειδίασε καὶ αὐτός, καὶ προσκλίνας εἶπεν:

— Ἡ δεσποινὶς Δαρλεμών ὑποθέτω;

— Αὐτὴ ἡ ἴδια, κύριε, ὑπὸ τὸ σχῆμα ἀνθοπώλιδος.

Ε'

— Μετὰ μίαν ὥραν ὁ κώδων συνήγαγε τοὺς τέσσαρας δαιτυμόνας εἰς τὸ ἐστιατόριον. Ἡ Μαρκέλλα εἶχεν ἀντικαταστήσει τὴν ὀδοιπορικὴν της ἐνδυμασίαν διὰ μαλλίνης ἐσθῆτος, χρώματος κυανωτέρου λίαν ἀνοιχτοῦ, ἣτις ἤρμοζεν εἰς αὐτὴν θαυμασίως. Μικρὰ δέσμη γερανίων ἐμπειρημένη εἰς τοὺς μελανούς της βοστρύχους, ἀνδείκνυεν ἐπὶ μάλλον τὴν ἀνεπίδεικτον ἐκείνην ἐνδυμασίαν, ἣτις καίτοι ἐφαίνετο πρόσφορος εἰς ξανθίν, συνεβιάζετο οὐχ ἤττον ἐξαιρετα πρὸς τὴν ἀμαυρὰν χροίαν της νεάνιδος.

— Ὁ κ. Δαρλεμών καὶ ὁ υἱός του οἴκου ἐφαίνοντο συνεννοούμενοι ἐξαιρετα, ἡ δὲ Μαρκέλλα οἰκοεῖτο ὅτι εὐτυχῆς ἦτο ἡ ἐμπνευσις της νὰ φέρῃ τὸν πατέρα της εἰς τὴν Βρετάνην.

— Ἡ ἐσπέρα παρήλθεν ἡρεμῶς. Ἡ Μαρκέλλα ἐμουσοῦργησε κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ συνδιελέχθη μετὰ της κ. Δεσκλοβέλ, ἐνῶ ὁ κ. Δαρλεμών καπνίζων καὶ ἀλλόφρων τὸ φαινόμενον, ὑπέβαλλε τὸν Ἄλαϊν εἰς ἀληθεῖς ἐξετάσεις. Εἰς τὰς ἕνδεκα ἀνέβησαν πάντες νὰ κατακλιθῶσιν. Ἡ νεάνις εἰσῆλθε τότε εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ πατρὸς της, ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ ἴδῃ ἂν εἶχε πλησίον του ὅ,τι ἔχρειάζετο.

— Λοιπὸν, παπάκη;

— Ἀληθῶς, κόρη μου, σὲ προστατεύει ἡ καλὴ σου μοῖρα. Ὅ,τι ἐπιθυμήσῃς, βλέπω, πραγματοποιεῖται. Ὁ νέος μ' ἀρέσει ἐντελῶς καὶ τὸ κτήμα μὲ φαίνεται ὅτι ἔμπορει νὰ μοῦ κάμῃ.

— Ἡ Μαρκέλλα συνεκρότησε τὰς χεῖρας καὶ ἀνεκίρτησεν ὡς παιδίον.

— Τὴν γνωρίζω ἐγὼ αὐτὴν τὴν καλὴν μου μοῖραν. Ἐχει ψαρὰ γενεῖα καὶ ψαρὰ μαλλιά, καὶ τὴν ἀγαπῶ ἐξ ὅλης μου καρδίας. Ὁ κ. Ἄλαϊν λοιπὸν; . . .

— Ὁ κ. Ἄλαϊν μοῦ φαίνεται νέος σοβαρός, πολὺ νοήμων, καὶ πλήρης εὐγενῶν αἰσθημάτων. Ἴως κάπως πολὺ ὑπερήφανος, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μὲ δυσαρεστεῖ. Συναινῶ ν' ἀφήσῃ τὸν τόπον τοῦ μόνου διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὴν μητέρα του εἰς τὰ περὶ μέλλοντος σχέδιά της. Μένει νὰ ἴδῃ τώρα, εἰς Παρισίους, ἂν ἔχη ὅ,τι λέγομεν ἡμεῖς χρηματιστικὸν πνεῦμα. Θέλησιν νὰ ἐργασθῇ ἐκεῖ βεβαίως, ἐκτός δὲ τούτου, χάρις εἰς τὰς πολλὰς του περιηγήσεις, κατέχει ποσὸν ποικίλων γνώσεων πολὺ σπάνιον εἰς ἀρχαίον.

— Τί εὐτυχῆς ποῦ εἶμαι! Καὶ διὰ τὸ κτήμα.

— Παπάκη, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ὁμιλήσω της κ. Δεσκλοβέλ;

— Ὅχι, ὄχι! Δὲν θέλω νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη της ἐπιβάλλει ὑποχωρήσεις ἀπέναντι τοῦ προστάτου τοῦ υἱοῦ της. Τὴν ὑπόθεσιν θὰ διαπραγματευθῇ ὁ συμβολαιογράφος μου μὲ τὸν συμβολαιογράφον της, χωρὶς τὸ κατ' ἀρχάς νὰ γείνη λόγος περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀγοραστοῦ.

— Ἐγχεῖς δίκαιον, πάντοτε δίκαιον, καὶ σοῦ ὑπόσχομαι νὰ μὴν εἶπω λέξιν, ὅσον καὶ ἂν στενοχωρηθῶ.

— Ἡ Μαρκέλλα κατεκλιθῆ εὐθυμοτάτη. Τὴν ἐπαύριον ἠγήθη λίαν πρῶι, κ' ἔδραμεν εἰς τὴν ἐπαυλίαν τῶν χωρικῶν, ὅπου τὴν προτερσίαν εἶχεν ἰδεῖ στίφος ὅλον μικρῶν παιδίων. Ἐδυσκολεύθη πολὺ νὰ συνεννοηθῇ πρὸς τοὺς μικροὺς ἐκείνους βρετανούς, ὅτινες ἐλάλουν ἰδίαν διάλεκτον· ἀλλ' ὁ πρωτότοκος εὐτυχῶς της οἰκογενείας, δεκαετής καὶ μανθάνων τὴν γαλλικὴν ἐν τῷ σχολείῳ, κατόρθωσε νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεύς.

— Ὅτε δὲ οὗτος ἐξήγησεν εἰς τὰ μικρὰ, ὅτι ἡ κυρία ἠθελε νὰ τοὺς δώσῃ πεντάρας, ἔσπευσαν ὅλοι νὰ προσδράμωσιν. Ἡ Μαρκέλλα διένειμεν εἰς αὐτοὺς ἀργυρὰ ἡμίφραγκα, ὧν εἶχε πάντοτε πληθῆρες τὸ θυλάκιόν της, κ' ἐπανηλθεν οἶκαδε κατ' ἡν στιγμὴν ὁ πατὴρ της ἀπήρχετο μετὰ τοῦ Ἄλαϊν εἰς μακρὸν περίπατον.

— Μᾶς ἀφίνετε λοιπὸν! εἶπεν ἐρασιμῶς Χολουμένη.

— Ὅθ' ἐπιστρέψωμεν, κόρη μου, εἰς τὸ πρόγευμα· καὶ ἀπεφασίσασαμεν πρὸ μικροῦ μὲ τὴν κυρίαν Δεσκλοβέλ, ἡ ὁποία σὲ ζητεῖ παντοῦ, νὰ ὑπάγωμεν μετ' ὀλίγον εἰς ἓν χωρίον, ὅπου εἶνε προσκύνημα καὶ ὅπου θὰ χορτάσῃς ἐνδυμασίας τοῦ τόπου.

— Ἡ Μαρκέλλα, ἣτις προσκύνημα δὲν ἐγνώριζεν ἄλλο ἢ τὸ προσκύνημα τοῦ Πλοερμὲλ⁽¹⁾, ὅπερ εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Κομικῶ Μελοδράματος, κατενθουσιάσθη ἐκ της προσδοκίας καὶ ἀπήλθεν εἰς ἀναζήτησιν της κ. Δεσκλοβέλ, ἣτις ἐπιθυμοῦσα νὰ τὴν διασκεδάσῃ, τῇ ἐπρότεινε νὰ μεταδῶσιν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν περιχώρων, ἵνα ἴδωσι μὴ ὑπῆρχε παλαιὰ της κλίνη πρὸς ἀγοράν.

— Τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος εὐρέθησαν πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένοι, καὶ ἡ Μαρκέλλα ἤρξατο ἀφηγουμένη τί ἔκαμε τὴν πρῶταν.

— Παπάκη, ἐλπίζω δὲν θὰ μὲ μαλώσῃς. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου ἔκαμα τρέλλας. Ἠγόρασα ἐπιπλα.

— Ἐπιπλα;

— Μίαν κλίνην, μίαν σκευοθήκην καὶ τρία κιβώτια.

— Θεέ μου! καὶ τί θὰ τὰ κάμωμεν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα;

— Ὅθ' αὐτὰ στειλωμεν εἰς Παρισίους. Ὅταν φθάσῃς, θὰ ἴδῃς τί θὰ τὰ κάμω.

(1) Pardon de Ploërmel, μελοδράμα τοῦ Μάγερβερ, παρασταθῆν τὸ πρῶτον ἐν Παρισίοις τῇ 4 Ἀπριλίου 1859.

— 'Αλλ' ἄς ἀφήσωμεν τώρα τὰ ἐπιπλα καὶ ἄς ὀμιλήσωμεν ὀλίγον διὰ τὸ προσκύνημα. Τί εὐμορφα πράγματα θὰ ἴδουμεν ἐκεῖ;

— Μὴ φαντάζεσθε μεγάλα πράγματα, ἀγάπη μου, εἶπεν ἡ κ. Δεσκλοθέλ, διότι θὰ εὐρεθῆτε ἀπατημένη. Θὰ ἴδῃτε μίαν μικρὰν ἐκκλησίαν, ἀρκετὰ εὐμορφα κτισμένην, τῆς ὁποίας θὰ σᾶς ἀρέσῃ τὸ κωδωνοστάσιον, ἀλλὰ τῆς ὁποίας οἱ ἐσωτερικοὶ ἀσθεστῶμένοι τοῖχοι δὲν ἔχουν τίποτε περίεργον. Ἡ λίτανεία, ἀρκετὰ περίεργος διὰ τὰς ἐνομασίας τοῦ πλήθους, θὰ περιέλθῃ με ψαλμοῦδίας τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ χωρίον τρυγῶν δὲ θὰ ἴδῃτε πρᾶγματευτάς, οἱ ὅποιοι πωλοῦν κομβολόγια, νομισματοσάματα, καρφίδια μεγάλας διὰ τοὺς κεφαλοῦσμοι καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀντικείμενα χωρὶς ἀξίαν. Ἐκτὸς αὐτῶν πρόχειρα οἰνοπωλεία ὅσα θέλετε.

— Οἱ Βρετανοὶ λοιπόν, ἠρώτησεν ὁ κ. Δαρλεμών, εἶνε, φαίνεται;

— Φοβερά μεθύσοι, κύριέ μου. Τὸ προκύνημα δὲν εἶνε διὰ τοὺς ἄνδρας ἄλλο τίποτε εἰμῆ πρόφασις νὰ πίνουν ὅλην τὴν ἡμέραν. Δι' αὐτὸ ὁσάκις τὸ χωρίον εἶνε ἀρκετὰ πλούσιον ὥστε νὰ πληρώσῃ καὶ μουσικὴν, ὁ χορὸς γίνεται πάντοτε τὴν ἐπαύριον. Τὴν πρώτην ἐσπέραν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄνδρας δὲν εἰμφορεῖ νὰ σταθῇ ὄρθιος, καὶ αἱ γυναῖκες θὰ ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ χορεύουν μεταξὺ των.

— Ἀθελῶς δὲ τὸ προσκύνημα ἦτο ὁποῖον τὸ περιέγραφεν ἡ κ. Δεσκλοθέλ, ἡ δὲ Μαρκέλλα κατελυπήθη τὴν ἐσπέραν, ὅτ' ἐπέστρεφεν οἴκαδε, τοὺς μεθύοντας ἄνδρας, οἵτινες ἐστηρίζοντο ἐκατέρωθεν ἐπὶ μίᾳ γυναικός, ἵνα μὴ πέσωσι, καὶ μετὰ τρόμου ἀνελογίζετο ποῖα ἀνέμενε τὴν ἐπαύριον τύχη τὰ ταλαίπωρα ἐκεῖνα γυναικεῖα πλάσματα. Ἀλλ' ἡ κ. Δεσκλοθέλ τὴν καθησύχασε, βεβαιούσα, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐν Βρετάνῃ ἔχουσιν ἱκανῶς ἀνδρικὴν τὴν χεῖρα, καὶ δὲν εἶνε συνήθως αὐταὶ αἱ μάλλον δερόμεναι.

Ἡ Μαρκέλλα καὶ ὁ πατὴρ τῆς εὐχαρίστως θὰ παρέτεινον τὴν ἐν Κερμάς διαμονήν των. Ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς παρακλήσεις τῶν φίλων των, ἐροθήθησαν μὴ καταστῶσιν ὀγληροὶ καὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀναχωρήσωσι τὴν ἐπαύριον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὁδοὶ πόροι ἐπεθύμουν νὰ περιηγηθῶσιν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα τὸ Φινιστέριον, πρὶν ἢ ἐπιστρέψωσιν εἰς Παρισίους, ὠρίσθη μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἡ ἀφίξις τοῦ Ἀλαίν. Ἀπεχωρίσθησαν πάντες ἀκτεωχαριστημένοι, ὁ δὲ κ. Δαρλεμών ἐξεφράσθη πρὸς τὴν κ. Δεσκλοθέλ πόσον ἐξέτιμα τὸν υἱὸν τῆς.

Ἡ Μαρκέλλα ἠκτινοῦθι ἐξ εὐχαριστήσεως. Κατῶρθεσε δὲ νὰ πείσῃ τὸν πατέρα τῆς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ κτήματος πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς του, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ συμβολαιογράφος του ἐπεφορτίσθη νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτου μετὰ τοῦ ἐν Κογκαρνῶ συναδέλφου του.

Λίβινος Βίλλ-Δαβραὶ ΣΤ'.

Ἄς ἐπιστρέψωμεν μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἰς Βίλλ-Δαβραί, εὐρεν ἐπὶ τοῦ γραφείου του τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐν Κογκαρνῶ συμβολαιογράφου πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις συναδέλφόν του, τὴν ἐπαύριον, ὃς ἡ Μαρκέλλα ἐλάμβανε τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν τῆς κ. Δεσκλοθέλ:

« Ἀγαπητὴ μου φίλη,
 « Ἡ ἐπίσκεψίς σας ἦτο τυχερὰ δι' ἡμᾶς ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίαν. Φαντασθῆτε ὅτι εὐρέθη ἀγοραστής διὰ τὸ Κερμάς. Ποῖος εἶνε; Δὲν ἤξεύρω τίποτε. Ὁ συμβολαιογράφος τῶν Παρισίων ἔγραψεν εἰς τὸν ἰδικόν μας, ὅτι εἰς τῶν πλουσίων του πελατῶν, ὅστις τὴν ἀπαιτεῖ, τὸν ἐπεφορτίσεν νὰ τοποθετήσῃ εἰς γαίης σπουδαῖον κεφάλαιον. Μαθὼν ὅτι τὸ Κερμάς πωλεῖται, ἐρωτᾷ τὴν τιμὴν του. Ὁ συμβολαιογράφος μου τοῦ ἀπεκρίθη τριακοσίας χιλιάδας φράγκων, ὅσον ἐξετιμήθη τὸ κτήμα, καὶ περιμένομεν τὴν ἀπάντησιν ἂν ἡ πώλησις πραγματοποιηθῇ, γινώσκω ἐκ προουμίων, ὅτι θὰ ἦνε μεγάλη δι' ἐμὲ ὀδύνη· ἀλλὰ θὰ ἦνε συγχρόνως καὶ τὸ μέσον νὰ ζήσω πλησίον τοῦ υἱοῦ μου ἐν Παρισίοις. Ὡστε ὀδυρμὸς δὲν χωρεῖ. Πόσον τὰ αἰσθήματα μεταβάλλονται μετὰ τὰ ἔτη καὶ μετὰ τὰς περιστάσεις! Κατήγησα νὰ ἐπιθυμῶ αὐτὴν τὴν πώλησιν, ἥτις ἄλλοτε θὰ μ' ἐφαίνετο ἀληθῆς συμφορᾶ.

« Ἀλλ' ἀρκούν τὰ περὶ ἐμοῦ. Σεῖς, ἀγαπητὴ μου μικρά, τί ἐκάματε ἀπ' ὅτου μᾶς ἀφήσατε; Ἡκολούθησατε τὸ ὁρομολόγιον τὸ ὁποῖον σᾶς ἐγαράξαμεν; ἀπὸ εἶδετε τὴν φαιδρὰν ὅφιν τοῦ τόπου μας, ἐξετιμήσατε τὸ τραγὸν καὶ ἄγριον μεγαλεῖόν του; Περιμένω τὴν λεπτομερῆ ἀφήγησιν, τὴν ὁποῖαν με ὑπεσχέθητε.

« Ὁ υἱός μου, τὸν ὁποῖον θὰ ἴδῃτε μετὰ μίαν ἐβδομάδα, μ' ἐπεφορτίζει νὰ προσφέρω εἰς ὑμᾶς καὶ τὸν κ. Δαρλεμών τὰ σεβάσματά του. Ἐγὼ, ἀγαπητὴ μου Μαρκέλλα, σᾶς ἐναγκαλίζομαι τρυφερά. »

Ἡ Μαρκέλλα ἔδραμεν εὐθὺς πρὸς τὸν πατέρα τῆς.

— Παπάκη, διάβασε αὐτὸ τὸ γράμμα. Ὅλα πηγαίνουν λαμπρά. Ἡ κ. Δεσκλοθέλ δὲν ὑποθέτει τίποτε. Ὅθι τῆς οἰκίῳ κ' ἐγὼ, εἰς τὴν ἀπάντησίν μου, ἀκόμη περισσοτέραν ἐκπληξίν.

Τὴν ἐπιούσαν ἐβδομάδα ἀπέβη ἐν Παρισίοις ὁ Ἀλαίν Δεσκλοθέλ, ὁ δὲ κ. Δαρλεμών τὸν ἐφερεν εὐθὺς νὰ γευματίσῃ ἐν Βίλλ-Δαβραί, ὅπου δὲν εὐρεν ἄλλο ἀγνωστον πρόσωπον πλην τῆς παιδαγωγοῦ.

Διηγῆθη δὲ γελῶν, ὅτι ἡ πώλησις τοῦ κτήματος τῶν ἦτο τὸ παραδοξότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.

— Οἱ συμβολαιογράφοι εἶνε σύμφωνοι, τὸ πωλητήριον μέλλει ἐντός ἀλλήγου νὰ υπογραφῇ, καὶ δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ποῖος θὰ τὸ υπογράψῃ.

— Πῶς αὐτό; ἀνέκραξεν ἡ Μαρκέλλα.

— Ὁ συμβολαιογράφος τῶν Παρισίων ἐνεργεῖ ἐξ ὀνόματος ἐνὸς πελάτου του, ὅστις τοῦ ἔδωκε πληρεξουσιότητα. Ὁ πελάτης του δέχεται ὅλους τοὺς ὄρους μας, ὁ πελάτης του θὰ υπογράψῃ, ἀλλὰ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ πελάτης; Ὁ συμβολαιογράφος δὲν εἶπεν ἀκόμη τὸ ὄνομά του.

— Καὶ διαπραγματεύεσθε λοιπόν με ἀγνωστον; Δὲν δυσπιστεῖτε;

— Εἰς τί νὰ δυσπιστήσω, δεσποινίς; Ὅταν ἔχη τις ἀπέναντί του δύο πρόσωπα τόσο σοβαρὰ, ὅσον δύο συμβολαιογράφοι, εἰμφορεῖ, με φαίνεται, νὰ κοιμᾶται ἡσυχος.

— Καὶ ἂν ἦνε ἐξαφνα παγίς αὐτοῦ τοῦ κυρίου, καὶ τὰ τάλληρα τῶν ἀσκήτων του μεταβληθῶσιν εἰς φύλλα ξηρὰ;

— Με τρομάζετε, δεσποινίς. Ἀλλὰ νομίζω ἐν τούτοις ὅτι ἐγεῖνε λόγος νὰ καταβληθῇ τὸ τίμημα δι' ἐπιταγῆς εἰς τὴν τράπεζαν.

— Καὶ ἡ κ. Δεσκλοθέλ τί σκοπεῖ;

— Περιμένει νὰ πωληθῇ τὸ Κερμάς. Ἄν τὸ πρᾶγμα γείνη, ὡς πιστεύω, ἡ μήτηρ μου θὰ χρειασθῇ ἕνα μῆνα τοῦλάχιστον διὰ νὰ τελειώσῃ ἐκεῖ κάτω τὰς ὑποθέσεις τῆς, καὶ ἄλλον πόσον καιρὸν θὰ χρειασθῶ ἐγὼ διὰ νὰ τῆς εὐρω οἰκῆμα ἐν Παρισίοις.

— Ἐπειδὴ θὰ ἔχετε πολλὰς ἀσχολίας, νομίζω, ὅτι ἐμφορεῖτε νὰ μου ἐμπιστευθῆτε τὴν φροντίδα νὰ ζητήσω ἐγὼ κατοικίαν διὰ τὴν μητέρα σας. Θὰ κυνηγήσωμεν, ἡ Μίς Βιργινία καὶ ἐγὼ, ὅλα τὰ οἰκήματα ὅπου κρέμανται πινακίδες, καὶ θὰ ἔχετε σεῖς τὴν ἐκλογὴν. Ἡ κ. Δεσκλοθέλ θὰ κρατήσῃ τὰ ἐπιπλά τῆς;

— Ἐν μέρος μόνον, ἀρκετὸν, ὑποθέτω, διὰ τὴν μετρίαν κατοικίαν, τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμῶ ἡ μήτηρ μου. Δὲν ἀποποιούμαι, δεσποινίς, τὴν φιλόφροναν προσφορὰν σας. Σεῖς θὰ ἐκτιμήσετε καλλίτερά μου τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ παριστινοῦ οἰκήματος, καὶ ἡμεῖς θὰ σᾶς ὀφείλωμεν περισσοτέραν εὐγνωμοσύνην.

— Σβύσατε αὐτὴν τὴν λέξιν ἀπὸ τὸ λεξικόν σας, κ. Ἀλαίν. Περὶ εὐγνωμοσύνης δὲν γίνεται λόγος μετὰ φίλων. Ἐξεύρετε, ὅτι ἐνίστε, ὅταν συλλογίζωμαι τὴν λύπην, τὴν ὁποῖαν θὰ αἰσθανθῇ ἡ μήτηρ σας ἀναχωροῦσα ἀπὸ τὴν Βρετάνην, μέμφομαι τὸν ἑαυτὸν μου ὅτι χαίρω διὰ τὴν ἐδῶ μετάβασίν τῆς;

— Ἡ ἀγαθὴ σας φίλια, δεσποινίς, θὰ μετριάσῃ τὴν λύπην τῆς. Περίεργος ἀληθῶς ἡ δύναμις, τὴν ὁποῖαν ἀσκούσιν ἐπὶ τῆς καρδίας μας οἱ τόποι, τοὺς ὁποίους κατοικοῦμεν ἀπὸ τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας, οἱ τόποι τῆς γεννήσεώς μας, ἡ καρδία οὕτως εἰπεῖν τῆς πατρίδος μας. Νομίζω, ἐγὼ ὅστις οὔτε ῥωμαντικὸς οὔτε καθ' ὑπερβολὴν αἰσθηματικὸς εἶμαι, ὅτι ἀρῶ ἐν μικρὸν μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μου εἰς τὴν γωνίαν τῆς Βρετάνης, ὅπου ἔζησα τόσα εὐτυχῆ ἔτη. Ἡ ἰδέα ὅτι ξέναι χεῖρες

θὰ βεβηλώσωσιν διὰ τῆς ἀδιαφορίας των τόσας προσφιλεῖς ἀναμνήσεις, μὲ θλίβει ὅσον καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ ἠσθάνθη, ὅτε ἀνεχωρήσαμεν, ὅτι οὐδέποτε θὰ εἶχα τὴν γενναίότητα νὰ ἐπιστρέψω καὶ πάλιν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη.

— Ποῖος ἤξεύρει; ἀπήνησεν ἡ Μαρκέλλα συγκεκινημένη. Ἡ ζωὴ εἶνε πλήρως ἀπροσδοκῆτων μεταβολῶν.

— ὦ, ὄχι! τὸ κατ' ἐμὲ ἀπεχαιρέτισα ὀριστικῶς τὸ γηραιὸν μου Κερμάς. Ἐπειδὴ δὲ δὲν φοβοῦμαι νὰ με περιπαίζετε, σᾶς ἐξομολογοῦμαι ὅτι, ὅταν εἰσῆλθα εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν ἀμαξάν, μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μητρός μου, μὲ ἤλθε νὰ κλαύσω.

— Ἀλαίν! ἐρώτησεν ἀπὸ τοῦ ἀνδρῆρου ὁ κ. Δαρλεμών, δὲν ἐρχεσαι νὰ καπνίσῃς ἕνα σιγάρον; Ἡ σελήνη εἶνε μαγευτικὴ.

— Τί καλὴν ἐμπνευσίν εἶχεν ὁ πατήρ μου νὰ φωνάξῃ τὸν κ. Ἀλαίν, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα εἰς τὴν Μίς Βιργινίαν. Ἡσθάνθη ὅτι παρ' ὀλίγον μ' ἐξέφευγε τὸ μυστικόν μου. Μίαν λέξιν ἀκόμη, καὶ δὲν θὰ κατῶρθενα νὰ τοῦ κρύψω ὅτι τὸ ἀγαπητὸν του Κερμάς μετέβαιεν εἰς φιλικὰς χεῖρας. Θὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν ἐκεῖ, ἐλπίζω, καὶ ὄχι με πολλὴν λύπην. Ἀλήθεια, Μίς Βιργινία, πῶς σᾶς φαίνεται;

— Ὁ πύργος τοῦ Κερμάς; Ἀησμονεῖτε, ὅτι δὲν τὸν γνωρίζω.

— Ἐλάτε, τώρα κάμνετε ὅτι δὲν μ' ἐνοσεῖτε. Ὁ κ. Ἀλαίν Δεσκλοθέλ.

— Πολὺ εὐμορφος καὶ συμπαθητικὸς.

— Δὲν εἶχα καλὴν ἐμπνευσίν ν' ἀγοράσωμεν τὸ κτήμα; Τὸ κατ' ἀρχῆς ἰδέα μου ἦτον νὰ βοηθήσωμεν τὴν κ. Δεσκλοθέλ. Τώρα δὲ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ πατήρ μου ἀπέκτησε βοηθὸν νοήμονα καὶ ἀφωτισμένον, καὶ, ἐκτὸς τούτου, κτήμα θαυμασίον. Ἐγὼ τύχην ἀληθῶς, καὶ μ' ἐρχεται ὄρεξις, τὴν πρώτην φορὰν ποῦ θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Βρετάνην, νὰ ρίψω τὸ δακτυλίδι μου εἰς τὸν ποταμὸν Ὀδέ.

— Περιμένετε, ἀγάπη μου, πρῶτον νὰ ἐκλέξετε σύζυγον.

— Εὐχαριστῶ διὰ τὴν συμβουλὴν, Μίς Βιργινία! Τότε θὰ ἦνε ἀνάγκη νὰ ἐξορκίσωμεν τὴν κακὴν τύχην! Ὅχι, ὄχι, πρέπει νὰ τὴν ἐξιλειώσωμεν πρὶν ἐνεργήσῃ.

Τὸ μέγα μυστικὸν ἠγγίζεν ἀναγκαίως εἰς τὸ τέλος του.

Μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν ὠρίσθη ἡμέρα πρὸς ὑπογραφὴν τοῦ συμβολαίου τῆς ἀγοραπωλείας, καὶ ὁ Ἀλαίν, ὅστις οὐδὲν ὑπόπτειεν, εἶδεν ἐκπληκτος ἐνώπιον τοῦ τὸν κ. Δαρλεμών, ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς ἀγγλικῆς θυγατρὸς του. Ἡ πρώτη του ὁρμὴ, πρέπει νὰ τὸ ὀμολογήσωμεν, ὑπῆρξεν αἰσθηματικὴ ταπεινώσεως. Ἡ ὑπερηφάνειά του κατεξάνιστα πρὸς τσοῦτας εὐεργεσίας. Ἀλλὰ κατῶρθεσεν εὐτυχῶς νὰ τὴν καταστείλῃ,

κ' ηνυχάριστησε τὸν κ. Δαρλεμών ὡς ἄνθρωπος ἐκτιμῶν τὴν ἀβρότητα, ἣτις εἶχεν ἐμπνεύσει τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην.

Μετέβη τὴν αὐτὴν ἑσπέραν εἰς Βίλλ-Δαθραί, ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν Μαρκέλλα, ἀλλ' ἡ νεανίς, ὡσεὶ μαντεύσασα τὰς διαθέσεις του, τοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα ἀπὸ τῶν πρώτων λέξεων.

— Σὰς εἰδοποιῶ, κ. Ἀλαίν, ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ καλλιτέρα μέθοδος διὰ νὰ μαλλώσωμεν.

— Ἀλλά, δεσποινίς, πρέπει ἐν τούτοις νὰ σὰς εἰπῶ . . .

— Τίποτε, ἦ φεύγω.

— Σιωπῆ, Ἀλαίν, εἶπε τότε γελῶν ὁ κ. Δαρλεμών δὲν γνωρίζεις εἰς ποῖον βαθμὸν φθάνει ἡ ἐπιμονὴ τῆς Μαρκέλλας. Εἶνε ἱκανὴ νὰ φύγῃ μὲ τὰ σωστά της. Φαντάσου δὲ νὰ τρέχωμεν ὅλοι κατόπι τῆς εἰς δρόμους καὶ δρυμούς, θὰ ἦτο σκάνδαλον φοβερόν. Φύλαξε, φίλε μου, τὰς εὐχαριστήσεις σου, ἢ δὲν ἐγγυῶμαι τίποτε.

Ὁ Ἀλαίν ἠναγκάσθη οὕτω νὰ σιωπήσῃ. Γράφων δὲ πρὸς τὴν μητέρα του, ἣτις ἦτο πάντοτε ἡ ἐμπιστὸς του, ἐξωμολογήθη τὴν πρώτην κακὴν ὁμῆν, ἣτις ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἐδέσποσε παντός ἄλλου αἰσθημάτος.

«Ὅταν τις συνειθίσῃ νὰ δίδῃ, τοῦ φαίνεται σκληρὸν νὰ λαμβάνῃ, ἀγαπητῆ μου μητέρ, ἐγὼ δὲ ὑπῆρξα ἀρκετὰ ἀγάριστος, ὥστε νὰ θυμώσω κατὰ τῆς ἐρασμίας αὐτῆς κόρης, ἣτις μὰς ἐπνιγε διὰ τῆς γενναιότητός της. Μὴν ἐντρέπῃσαι ὁμῶς διὰ τὸν υἱόν σου. Ἡ πλάνη τοῦ ὑπῆρξε σύντομος, καὶ οὐδεὶς, δόξα τῷ Θεῷ, τὴν ὑπόπτεισεν. Ὁ κ. Δαρλεμών εἶν' εὐγενέστατος ὡς ἡ κόρη του. Φαίνεται μᾶλλον αὐτὸς ὅτι μὰς ὀφείλει εὐγνωμοσύνην. Σὺ τοῦλάχιστον ἠμπορεῖς νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃς ἐν πάσῃ ἀνέσει. Δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιβάλουν σιωπὴν εἰς τὴν ἐπιστολήν σου».

Ἡ κ. Δεσκλοβὲλ ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν μετὰ τσαύτης ἐγκαρδίου διαχύσεως καὶ τρυφερᾶς εὐγνωμοσύνης, ὥστε ἡ Μαρκέλλα συνεκινήθη βαθύτατα. Ἀνέγνωσε δὲ αὐτὴν πρὸς τὴν Μίς Λώμβεϋ ἣτις ἀνεφώνησε :

— Λαμπροὶ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ βρετανοὶ φίλοι σας, καὶ εἰσθε εὐτυχῆς ἀληθῶς ὅτι ἐπραγματοποιήσατε τὸσον γρήγορα τὰ ὠραῖά σας σχέδια.

— Ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν ἦμην τὸσον εὐχαριστημένη. Τώρα Μίς Βιργινία, πρέπει νὰ τρεξώμεν νὰ τοὺς εὐρωμεν μίαν καλὴν κατοικίαν κατάλληλον καὶ εὐθνήν.

— Ἔχετε τόσῃν τύχην, ἀγαπητῆ μου, εἰς ὅ,τι ἐπιχειρεῖτε, ὥστε καὶ αὐτὰ, στοιχηματίζω, θὰ τὸ εὐρωμεν εὐθύς.

Ἀληθῶς δὲ μετὰ μιᾶς ἐβδομάδος ἐρεύνας, ἡ Μαρκέλλα ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀλαίν τρεῖς διευθύνσεις οἰκημάτων πρὸς ἐξέτασιν. Ὁ δὲ νέος, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῆς νεάνιδος, προὔτιμησεν ἕνα διάμεσον ὄροφον εἰς τὸ προάστειον

Πουσονιέρ, οὐτινος τὰ παράθυρα ἦνοιγον ἐπὶ ὠραίου κηπαρίου γεμάτου ἀπὸ ἥλιον.

Μετὰ ἕνα μῆνα ὁ Ἀλαίν ἔλαβεν ἐκ Βρετανίας τὰς ἀποστολὰς τῆς μητρός του. Ἡ δὲ Μαρκέλλα, ἐπανελθούσα ἤδη εἰς Παρισίους, ἐπεστάτησεν εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐπίπλων, καὶ ἀφοῦ ἐκόσμησε πρῶτον τὸ οἶκημα μ' ὅσα ἄνθη εἶχεν ἀκόμη ἡ Βίλλ Δαθραί, ἐκήρυξεν ὅτι ἦτο χαριτωμένη κατοικία διὰ τὴν παλαιὰν τῆς φίλην, ἣτις ἔμελλε νὰ φθάσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

Δ'. (*)

[Συνέχεια ἴδε σελ. 135].

Ἔρωσ καὶ πείνα — Φιλολογικαὶ σκέψεις ἐν ὧρα πείνης — Γερμανὸς καὶ κτηνίατρος ἀκουσῶς — Πῶς ἐκδικουνται τὴν τύχην οἱ φλύαροι — Dom — Ὀλίγον ἱστορίας καὶ περιγραφῆς — Ἱστορικαὶ περὶ τοῦ Δόμου σημειώσεις — Wahlkappelle καὶ εἰκὼν Van Dyck — Bismarck, τελευτᾶ στέψεως αὐτοκρατορῶν καὶ ἔρωτες Göthe — Römer καὶ Kaisersaal — Ὁ Göthe θαλαμηπόλος — Εἰκόνας καισάρων — Ἐκλογικὸς θάλαμος — Τὸ ὁρολόγιον τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ φύλακος — Sic transit . . . ! Συμφωνίαι πρὸς τὸν ἀναγνώστην — Au revoir !

Μοὶ εἶνε ἄγνωστον ἂν ὁ ἔρωσ ἢ ἡ πείνα προηγῆθη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Καὶ ἀπορῶ πῶς οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἐπεχείρησε νὰ ἐξακριβώσῃ ποῖον ἦτο τὸ πρῶτον συναίσθημα ἢ αἶσθημα παρὰ τῷ Ἀδάμ, ἅμα τῇ ἐξεγέρσει του μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πλευρᾶς. Ἄρα γε ἡ πείνα ἢ ὁ πρὸς τὴν Ἔδαν ἔρωσ; Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἀνάξιον προσοχῆς. Διότι ἡ μὲν πλειονότης τῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἀπὸ αἰῶνων ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ ἔρωσ κυβερνᾷ τὸν κόσμον τούτον, ἢ δὲ πρακτικῆ, ἐὰν ἠρωτάτο, θ' ἀπεκρίνετο, ὅτι ἡ πείνα, ἂν μὴ πάντοτε, πολλὰκις ὁμῶς, ἀφῆκε τὸν ἔρωτα νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ τινὰ καιρὸν, ὡς ὁ Ἀγησίλαος τοὺς νόμους τῆς Σπάρτης.

Εἰς τοιαύτας σκέψεις περιπλάκην μὲν ἡ ὠραία Ἀγγλίς παρέκαμψε τὴν ὁδόν. Διότι ἀντὶ ν' ἀκούσω τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας μου καὶ νὰ τὴν ἀκολουθήσω, ὑπόχουσα εἰς τὰς κραυγὰς τοῦ στομάχου μου καὶ ἐξήγησα τὴν συντομωτάτην πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον ὁδόν, λησμονήσας τὸ ἰδεώδες μου ἐκεῖνο εἰς μίαν στιγμὴν. Ὁ ἰπποσιδηρόδρομος διερχόμενος πρὸ ἔμου παρουσιάσθη μοι ὡς τὸ προσηρότερον, ἅμα δὲ κ'

(*) Σ. τ. Δ. Ἐνεκα ἀσθενείας τοῦ γράφοντος τὴν σειράν τῶν ἄρθρων τούτων ἡ δημοσίευσίς αὐτῶν εἶχε διακοπῆ ἐπὶ τινὰ καιρὸν. Καθ' ὅσον ὁμῶς ἕκαστον ἄρθρον ἀποτελεῖ αὐτοτελές τι καὶ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἀνεξάρτητον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς περιγραφὰς, ἡ Διεύθυνσις ἔκρινεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δημοσίευσιν, ἄνευ βλάβης τῆς διηγήσεως ἐκ τοῦ παρεμπροσθέντος διαστήματος.

εὐθνηότερον μέσον διὰ τὴν μετάβασίν μου εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔμελλον νὰ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ ἀξιώσεις τοῦ στομάχου, πρὸ ζεύγους ὠρῶν σημανάντος τὴν μεσημέριαν. Ἐλαβον λοιπὸν θέσιν ἐν τῇ παρελκυνούσῃ ἀμάξῃ καὶ ἤρχισα σκεπτόμενος, ὅτι ἐν Φραγκφούρτῃ λίαν προσφυῶς ἐγένετο ἡ σύνθεσις τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰπποσιδηροδρόμου, προσκολληθείσης τῆς γερμανικῆς λέξεως Bahn (δρόμος) εἰς τὴν ὡς πρῶτον συνθετικὸν χρησιμεύουσαν ἀγγλικὴν Tram, καὶ οὕτω σχηματισθείσης τῆς μικρᾶς, εὐπροφέροτου καὶ εὐήχου λέξεως Trambahn, ἀντὶ τῆς ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Γερμανίας εἰσηγμένης ἀπεράντου, κακοῦ καὶ σχολαστικῆς Pferdeisenbahn, ἐξ ἧς καὶ ἡμεῖς, αὐτολεξεί καὶ πιστότατα τὴν σύνθεσιν ἀκολουθήσαντες, μετεφράσαμεν ἰπποσιδηρόδρομος ! Δι' αὐτοῦ ἔβρισκα πρὸ τοῦ ξενοδοχείου μου, ἢ δὲ θέα αὐτοῦ διέκοψε τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐν ὧρα πείνης φιλολογικῶν μου τούτων σκέψεων.

Ὅστις ὑπὸ πείνης θαλερᾶς κατεχόμενος ἔτυχε νὰ ἔχῃ ὁμοτρόπεζον φλύαρον βασανίζοντα αὐτὸν διὰ πυκνῶν ἐρωτήσεων καὶ διακόπτοντα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τοῦ ζωμοῦ του τὸ ῥόφημα, ἐκεῖνος μόνον δύναται νὰ ἐννοήσῃ διατὶ ἡ ἐπομένῃ σκηνῇ, μεταξὺ ἔμου καὶ τοῦ παρακαθημένου μου ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ ξενοδοχείου, ἔλαβε τὴν τιμὴν ν' ἀπαθανατισθῇ μεταξὺ τῶν σημειώσεών μου.

Μόλις ἔλαβον θέσιν καὶ παρήγγειλα τὸ φαγητόν μου, πρὶν ἢ τακτοποιηθῆ ἀκόμη ἐπὶ τοῦ καθίσματός μου καλῶς, καὶ ἐνῷ ἔρριπτα, ἀσκόπως καὶ ἵνα συντομεύσω μόνον τὸν ὄγκηρόν τῆς προσδοκίας χρόνον, βλέμμα ἐπὶ ἐφημερίδος περιεχούσης χάριν τῶν ξένων τὸν ὁδηγὸν τῆς ἡμέρας διὰ τ' ἀξιολογᾶτα τῆς πόλεως, ἀκούω τὸν γείτονά μου ἀποτείνόμενον πρὸς με καὶ κατὰ τὸ γερμανικὸν ἔθιμον αὐτοσυνιστώμενον οὕτω :

— Τὸ ὄνομά μου εἶνε Kubsch.

— Τὸ ὄνομά μου εἶνε Müller, ἀπεκρίθη, πιστεύσας ὅτι ἂν ἔλεγον ἐν τῶν κοινοτέρων τῆς Γερμανίας ὀνομάτων, θ' ἀπέφυγον ἐρωτήσεις ὄγκηρας, ἀς βεβαίως ἦθελεν ἄλλως προκαλέσει ἢ κοινοποιήσῃς τοῦ τόσον παραδόξως εἰς γερμανικὰ ὄντα ἤρχοντος ἑλληνικοῦ ὀνόματός μου. Ἀλλὰ ματαῖα ἐλπὶς ! Ὁ ἐκ τύχης ὁμοτρόπεός μου ἦν φλύαρος τοῦ τελειότερου εἶδους.

— Καὶ ἔρχεσθε ἐκ Βερολίνου, ἐὰν ἐπιτρέπηται νὰ ἐρωτήσω ; ἐξηκολούθησε.

— Μάλιστα.

— Σπουδάζετε βεβαίως ἐκεῖ ; ἠρώτησε μὴ ἀπελιπζόμενος ἐκ τῆς ξηρᾶς ἀπαντήσεώς μου.

— Βέβαια.

— Καὶ τί σπουδάζετε ; ἐὰν ἐπιτρέπηται νὰ ἐρωτήσω ;

— Κτηνίατρος !

— ὦ, λίαν ἐνδιαφέρουσα ἐπιστήμη ! Ἐνθυμοῦμαι, ἐξηκολούθησεν ἀκούρατος καὶ ἤρχισε

μίαν ἱστορίαν, ἣτις μοὶ ἔδωκε τὸν καιρὸν νὰ ροφήσω ἐν ἡσυχίᾳ τὸν ζωμόν μου οὐδόλως προσέχων εἰς τὴν διήγησίν του.

Ἄλλ' ἐνῷ παρεκάλουν τὸν ὑπηρέτην νὰ μοὶ φέρῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὸ φαγητόν ἵνα συντομεύσω τὸ μαρτύριόν μου, ἀκούω τὸν τύραννόν μου ἀποτεινόντά μοι τὴν ἐρώτησιν :

— Εἰσθε τῆς γνώμης ταύτης ;

— ὦ ! ναι, ἐπανελάβα στερεοτύπως, νομίζων, ὅτι συμφωνῶ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀποφεύγω πᾶσαν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ ἀγνώστου μοι θέματος. Ἀλλά . . .

— Πῶς εἶνε δυνατόν ; μοὶ λέγει. Σήμερον τὸ ζήτημα εἶνε λελυμένον ὑπὲρ τῆς γνώμης μου ! — Ἀλλὰ αὐτὸ ἐννοοῦσα, λέγω ἐγὼ ἀρπάσας μίαν ἄκραν τοῦ ῥιφιθέντος σώτρου.

— Ἄ, ἄ, ἔτσι, ἔτσι, μὲ συγχωρεῖτε. Δηλαδή ἐνόμισα, ὅτι . . .

— Καθόλου, καθόλου, λέγω διακόπτων. Εἶμαι ἀπεναντίας καθ' ὀλοκληρίαν τῆς γνώμης σας.

Καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος προσεπίθει νὰ μὲ περιπλέξῃ εἰς μεγάλας δημηγορίας, ἐγὼ καταδροχίσας τὸ ὑπόλοιπον τοῦ προγευμάτός μου, ἐπλήρωσα καὶ ἠγέρθη ὅπως ἀναχωρήσω. Ἀμέσως ὁμῶς ἐγείρεται καὶ ἐκεῖνος :

— Χαίρω πολὺ, μοὶ λέγει, διὰ τὴν συνάντησίν μας. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς δώσω τὸ ἐπισκεπτήριόν μου ;

— Δυστυχῶς δὲν ἔχω ἐπάνω μου κανέν ἰδιόκον μου, ἀπαντῶ προσποιούμενος ὅτι ἐρευνῶ ἵνα ἀνταποδώσω τὴν φιλοφροσύνην του. Καὶ ἀφοῦ ἐξήγησα συγγνώμην ἐπιφυλαξάμενος εἰς ἄλλοτε τὴν ἀνταπόδοσιν, χαιρετῶ αὐτὸν καὶ φεύγω δρομαίως.

Ἐκ περιεργίας ἔρριψα βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου ἐκείνου, ἔχοντος μέγεθος foglio, καὶ ἀνέγνω :

MAX KUBSCH

Oberlandesgerichtssalarientassencontroleur.

— Θεέ μου ! ἀνεφώνησα, τὸσον φλύαρος ἄνθρωπος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ συντομώτερον τίτλον. Ἐξεδικήθη οὕτω τὴν τύχην, ἣτις τῷ ἐχάρισε δὴ μόνον ὀνόματα !

Ἡ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀσκοπος καὶ ἄνευ περιηγητικῶν ἀξιώσεων διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Φραγκφούρτης περιπλάνησίς μου καὶ ἡ ἐπακολούθησάς τι λίαν ἐνωρίς μακαρία ἀνάπαυσις μου, μοὶ ἀπέδωκεν πᾶταν δροσερότητα ἀντιλήψεως, ὅπως ἀμέσως τὴν ἐπιούσαν δυνήθω νὰ ἐπισκερθῶ τὰ μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας αἰκοδομήματα τῆς Φραγκφούρτης. Καὶ ἤρχισα λοιπὸν ἅμα τῇ πρώτῃ ἀπὸ τὴν Μητροπόλιν (Dom) αὐτῆς, τὸν ἱστορικὸν ἐκεῖνον ναόν, ἐν ᾧ ἀπὸ τῆς 16' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐντεύθεν, πάντες σχεδὸν οἱ Γερμανοὶ αὐτοκράτορες ἐλάμβανον τὸ σέμ-

μα από τῶν χειρῶν τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Mainz.

Ἡ περιγραφή τοῦ Δόμου τούτου ἀπαιτεῖ βεβαίως ἄλλας γνώσεις ἢ τὰς συνήθεις ἐγκυκλοπαιδικάς. Διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶπῃ τις, ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐτοῦ εἶνε γοθικός, τῶν τελευταίων χρόνων, ἢ ὅτι τὸ περίφημον αὐτοῦ κωδωνοστάσιον ἔχει 95 περίπου μέτρων ὕψος, ἢ ὅτι τὸ ὄλον κτίριον εἶνε ἐκτισμένον ἐξ ἐρυθρῶν φαμμολίθων, ἵνα παρουσιάσῃ περιγραφὴν αὐτοῦ. Τοιαύτη τις περιγραφή θὰ ἦτο ἀπλοῦστατα ἀντιγραφή τοῦ πρώτου ὁδηγοῦ τῆς πόλεως. Χρειαζόνται ἄλλαι περιγραφικαὶ δυνάμεις καὶ ἄλλαι τεχνικαὶ γνώσεις, ἵνα μεταδώσῃ τις εἰς τρίτον ζωντανὰς τὰς ἐντυπώσεις, ἅς ἀποκομίζει ἐκ τῆς ἔστω καὶ βραχείας διαμονῆς ὑπὸ τοὺς θόλους ἐκείνου.

Ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶναι τις πάντῃ ἀγευστος τῆς γερμανικῆς ἱστορίας καὶ βεβαίως δὲν θὰ εἰσέλθῃ ἀνευ συγκινήσεως εἰς τὸν Δόμον ἐκεῖνον, οὔτινας ἢ ἐποχὴ τῆς πρώτης θεμελιώσεως ἀπόλλυται ἐν τῷ σκότει τοῦ μεσαίωνα, ἐν ᾧ ἀναμίξ ἀναπαύονται τὰ ὄστα τοῦ αυτοκράτορος Günther τοῦ ἐκ Schwarzburg (+ 1339) καὶ τὸ κρανίον τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, καὶ ἐν τῷ ὀπίω πρὶν ἢ Κάρολος ὁ Μέγας λατρευθῆ ὡς ἅγιος, ὅς ἀνεκλήθη τῷ 1164 ὑπὸ τοῦ Πάπα Πασχάλῃ Β', ἄλλος συνώνυμος αὐτῷ, ὁ υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Γερμανοῦ, Κάρολος ὁ Χονδρός, δι' εὐλαθῶν προσευχῶν κατώρθωσε ν' ἀπαλλάξῃ ζευγὸς σεβασμιῶν ἀρχιεπισκόπων ἐκ τῆς μαστιχοῦσης τὰ ἀμαρτωλά αὐτῶν σαρκία λύσσης, ἀποδείξας οὕτω πρὸ ὀλοκλήρου χιλιετηρίδος, ὅτι ἡ πίστις καὶ αἱ προσευχαὶ εἶνε ὄρατικώτερον ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς λύσσης ὄλων τῶν ἀναδαμαλισμῶν τοῦ κ. Pasteur.

Ὁ σήμερον ὅμως ναὸς δὲν εἶνε οὔτε τὸ τῆς Μαρίας ἀρχικῶς ἀφιερωμένον παρεκκλήσιον, οὔτινας οἱ ἱστορικοὶ ἀπόλεσαν τὰ ἴγνη, οὔτε τὸ κατὰ τὴν ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα βασιλικὸν παρεκκλήσιον, τὸ ἔνεκα τοῦ διὰ τῶν προσευχῶν Καρόλου τοῦ Χονδροῦ ἐπιτευχθέντος θαύματος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος ἀφιερωμένον, οὔτε ὁ ἔνεκα τῆς ἐν αὐτῷ καταθέσεως τοῦ κρανίου τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου ἐπὶ τῆς μνήμῃ τούτου καὶ τοῦ ἁγίου Μεγάλου Καρόλου τιμώμενος ναὸς. Διότι ὡς οἰκοδόμημα, ὅσον βλέπομεν αὐτὸ σήμερον, ἔχει ὑποστῆ ἄλλοιώσεις πολὺ πλείονας τῶν ἀλλαγῶν τοῦ ὀνόματός του ὡς ναοῦ. Ἐκτὸς τῶν δύο ἀνοικοδομήσεων, ἅς ὑπέστη ἔνεκα πυρκαϊῶν καταστρεψαῶν τὸ κτίριον σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ἐκτὸς τῶν ἐκάστοτε προσθηκῶν ἢ προσαιξήσεων, αἵτινες ἀπὸ μικροῦ παρεκκλησίου παρήγαγον τὸν μέγαν Δόμον, αἱ μετὰ τὴν ἐκλογὴν Λουδοβίκου τοῦ Βαυαροῦ ἐπενεχθεῖσαι εὐρυχωρίαι, προσθηκαὶ καὶ μεταβολαί, ὧν πάλιν σπουδαιότερα ἢ προσθήκη τοῦ παρεκκλησίου τῆς ἐκλογῆς, ἀληθῶς ἐνέχουσιν ἱστορικὴν σημασίαν.

Εἶνε δὲ περίεργον ὅτι καὶ μεθ' ἑκάστην κατα-

στροφήν διεσώζοντο πλεῖστα μνημεῖα τέχνης ἢ ἱστορικῆς σημασίας, ἅτινα κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν διετηροῦντο εὐλαθῶς. Καὶ οὕτω σήμερον, μολοντι ὁ Δόμος ὑπέστη μεγάλην πυρκαϊάν κατὰ τὸ 1350 περίπου, ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνάγλυφα οἰκοσῆμων ἢ σαρκοφάγων πολὺ ἀρχαιότερας τέχνης καὶ ἐποχῆς. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶνε, ὅτι ἐνῷ ἐν σχεδὸν ἔτος μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Φραγκφούρτης εἰς τὸ πρωσσικὸν κράτος πυρκαϊὰ νέα κατέστησεν ἐρείπια τὸν Δόμον, καὶ ἐνῷ ἡ δευτέρα ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ εἶνε ἐπιπρόσφατος, μόλις τῆ παρελθούσῃ δεκαετηρίδι περατωθεῖσα, ὅτε καὶ ἐπανελήθησαν αἱ λειτουργίαι ἐν τῷ ναῷ, ἐν τούτοις πάντα σχεδὸν τὰ ἱστορικῆς σημασίας ἔργα τέχνης διεσώθησαν, καὶ οὕτω σήμερον ὁ διερχόμενος τὸν χορὸν καὶ τὸν βωμὸν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς ἐκλογῆς (Wahlkappelle) βλέπει πλεῖστα ἔργα τέχνης τῆς ΙΑ' καὶ ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ παρεκκλησίῳ σώζονται ὅλα σχεδὸν τὰ ὄργανα καὶ ἐπιπλα, τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν αυτοκρατόρων χρησιμεύοντα, ἀπὸ τῶν καθεδρῶν τῶν διαφόρων ἐκλεκτόρων μέχρι τοῦ προσωρινοῦ θρόνου, ἐπ' οὗ ἀνεβιβάζετο ὁ ἐκλεγθεὶς. Ἀλλ' ὑπερὸ πάντα τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἱστορικῆς μελέτης ἄξια ἀντικείμενα, ἅτινα εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ Δόμου, ἀναμνηρίστως ὑπερέχει ἡ κατὰ τὴν εἰς τὸν χορὸν εἰσοδὸν ἀνηρωτημένη θαυμασία εἰκὼν τοῦ Van Dyck παριστώσα τὴν Ἀποκαθάρσιν. Ὁ πίναξ εἶνε τόσο ἀνώτερος πάσης περιγραφῆς, ὥστε προτιμῶ παραλαβὴν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐγκαταλείψω τὸν Δόμον, κατευθυνόμενος πρὸς τὸ Römerberg, χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ προσθέσω περὶ τοῦ πίνακος.

Καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ Römerberg.

Ὡς ἱστορικῶν ἀναμνήσεων πλήρης ἢ πλατεῖα αὕτη, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἀρθοῦται τὸ Römer, τὸ σκαιὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα τῆς ΙΑ' ἑκατονταετηρίδος, ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ ὁποίου ἐνερανίζετο ὁ ἄρτι ἐστεμμένος αυτοκράτωρ εἰς τὰ κάτωθεν συνηγμένα πλήθη! Ἰσταμαι ἐπ' αὐτῆς καὶ παρελαύνουσι διὰ τῆς φαντασίας μου ὅλαι ἐκεῖναι αἱ τελεταὶ τῆς στέψεως τῶν Γερμανῶν αυτοκρατόρων, ἅς τόσο θαυμασιῶς περιγράψῃ ὁ Göthe, (1) καὶ νομίζω ὅτι βλέπω τὸ πλήθος διαρκῶς συνωστιζόμενον ἐν ἀποπνιγμῷ καὶ πρὸ αὐτοῦ διερχομένους τοὺς ἐκλέκτορας καὶ τοὺς πρέσβεις μεθ' ὅλης τῆς σειράς τῶν τιτλοφόρων εὐγενῶν καὶ αὐλικῶν θεραπόντων καὶ μετὰ τὸν πλῆθος τὸν Göthe, νεανίαν ὀρτοσέρον, μετὰ τὴν χαριτωμένην *modistoülar* του, τὴν Gretchen, ἣν τόσο ἠγάπησε καθ' ὃν καιρὸν ἄγνωστος ἔτι νεοσσὸς ἔγραψε ποιήματα ἐπὶ παραγγελίᾳ χάριν εὐτελοῦς ἀμοιβῆς καὶ ταύτης πρὸς πότον κοινῇ μετὰ τῶν προμηθευόντων τοὺς

(1) Aus meinem Leben — Dichtung und Wahrheit. Μέρος I. Βιβλ. V.

πελάτας τῆς μουσῆς του φίλων δαπανωμένης. Με πόσῃ ἀληθῶς τρυφερότητα συνέδεσεν ἐκεῖνος τὰς τελετάς τῆς στέψεως εἰς αυτοκράτορα Ἰωσήφ τοῦ Β' μετὰ τοῦ ἐρωτικοῦ τούτου ἐπεισοδίου του, ὅπερ τῇ αὐτῇ ἀκριθῶς ἡμέρᾳ ἐτελείωσε δι' ἐνὸς φιλήματος, τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου, ὅπερ ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς Gretchen ἔδρεψεν ὁ ποιητῆς!

Καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναπολήσῃ τις εἰς τὴν μνήμην του τὰς μετὰ τὸσον πικρότατα δάκρυα ραντισθείσας ἐρωτικῆς ταύτας τοῦ Göthe περιπέτειας, ἐνῷ ἴσταται ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Römerberg καὶ ἄκων ἀναμνησθεῖται τῆς ζωηρᾶς ἐκείνης περιγραφῆς τῶν ἑορτῶν ἀπὸ τῶν προπαρασκευῶν, εἰς ἅς συμπεριλαμβάνοντο ὁ ἀποκλεισμός τῶν Ἰουδαίων ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν καὶ ἡ ἀπέλασις τῶν ἀλλοδαπῶν ἀπὸ τῆς Φραγκφούρτης, ἵνα τῆς ἑορτῆς συμμετάσχῃ καὶ τῶν τελετῶν ἀπολαύσῃ μόνον οἱ τῆς οἰοῦντο ἱερεῖς ταύτης πόλεως κάτοικοι, οἱ τοῦ ἀρτιστεφούς αυτοκράτορος πιστοὶ ὑπήκοοι, ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐπίστευον, ἢ ἐνῷ ἀνακαλεῖ ἐν τῇ φαντασίᾳ του τὸ θέαμα τῆς πλήρους συμβολικῶν παραστάσεων τελετῆς τῆς στέψεως, καθ' ἣν ἀλλάρχαι ἐφιπποὶ ἐπλήρουν βρώμης ἀργυρᾶ δοχεῖα, δαίγματα τῆς περὶ τῶν αυτοκρατορικῶν σταύλων μερίμνης, καὶ ἄλλος κλειδοῦχος τελετάρχης ἐκόμιζε τῷ αυτοκράτορι λάγνηον καὶ λεκάνην καὶ χειρόμακτρον, ἄλλος δὲ κρεωνόμος ἀπὸ ρυτῆρος ἐλαύνων ἔφερεν αὐτῷ τεμάχιον ὀπτοῦ βροῦς, ἐνῷ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἄφινεν ἐλευθέρους τοὺς κρονοῦς τοῦ καὶ σήμερον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας σωζομένου ἀναθρυτηρίου, ὅπως ἀπ' αὐτῶν ἀναβλύσῃ οἶνος λευκός καὶ ἐρυθρός, δι' ὧν καὶ ἡ αυτοκρατορικὴ ἐφωδιάζετο τράπεζα. Τὸ κατ' ἐμέ, ὁμολογῶ, ὅτι εἴτε τῆς ὥραιας τοῦ Göthe περιγραφῆς ἢ ἀνάγνωσις, εἴτε ἄλλοι ψυχικῆς προδιαθέσεως λόγοι, μοι ἔφερον εἰς τὴν φαντασίαν τὴν εἰκόνα τῶν τελετῶν ἐκείνων οὕτω ζωντανήν, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἄλλοτε ἐκεῖ ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως ἱστάμενος ἐγενόμην μάρτυς αὐτῶν πάντων αὐτόπτης καὶ νῦν μετὰ τόσον ἐτῶν παρέλευσιν ἀνεκάλουν εἰς τὸν νοῦν τὰς λεπτομερείας καὶ ἔδλεπον οὕτως εἶπειν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ζωηρότατα τοῦ ὄχλου τὴν διαμάχην περὶ τὸν κερματιζόμενον ὀπτόν βουὴν ἢ περὶ τὸν αυτοκρατορικὸν θησαυροφυλάκα, τὸν δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ νομίσματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ διασκορπιζόντα. Καὶ ὠρμησα ἐπὶ τὸ χρυσιον... Οἴμοι! εὐρίσκω μὴ ὀλομόναχος ἐπὶ τοῦ Römerberg καὶ τὸ μόνον περὶ ἐμὲ χρυσίζον ἀντικείμενον ἦν ἀκτίνες ἡλίου θερινοῦ, οὐ τὸ καψίμα, ὑποβοηθούμενον ἀπὸ ἄλματα φαντασίας καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων μεταρσιώσεις, πρὸ πολλοῦ ἐπέδρα ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου μου ἀναλύων αὐτὸν εἰς χρυσᾶ περὶ χρυσοῦ ὄνερα, διαλυθέντα διὰ τῆς τῆς αὐτῆς ἀνανήψεως εἰς ἀπογοήτευσιν καὶ ἄγχιον ἀπ' ἐτέροιο πόνου πρὸς... ἀναζήτησιν ὀλίγης σκιάς!

Εἰσηλθον λοιπὸν εἰς τὸ ἀπέναντί μου Römer, ὅπου μ' ἐκάλει πρὸς ἐπίσκεψιν ἢ αἴθουσα τῶν αυτοκρατόρων (Kaisersaal). Καὶ πάλιν με φέρουσι πρὸς τὸν Göthe αἱ ἀναμνήσεις μου. Φαντάζομαι αὐτὸν εἰσχωροῦντα τῇ ἡμέρᾳ τῆς στέψεως εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην χάρις τῇ προστασίᾳ τοῦ αὐλικοῦ ἐκείνου θαλαμηπόλου, ὅστις μεταδιβάσας εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἀργυροῦν τι δοχεῖον, μετεσχημάτισεν ἐν ἄκαρῃ τὸν ποιητὴν τοῦ Φάουστ εἰς αὐλικὸν θεράποντα! Διότι εἰς οὐδένα ἄλλον ἐκτὸς τῶν τῆς αὐλικῆς ἀκολουθίας καὶ θεραπείας ἐπαρτέπετο νὰ παραστῇ εἰς τὸ γεῦμα, ὅπερ ἐν τῇ αἴθουσῃ ταύτῃ παρετίθετο μετὰ τὴν στέψιν εἰς τὸν ἀρτιστεφῆ αυτοκράτορα καὶ τοὺς ἐκλέκτορας. Ἡ παροψὶς ἠδύνατο μόνον νὰ δώσῃ δικαίωμα εἰσοδοῦ εἰς τὸν κομίζοντα αὐτὴν, ὁ δὲ Göthe ἠγαγκάσθη νὰ λάβῃ μίαν τοιαύτην ἀνὰ χεῖρας, ἵνα κατορθώσῃ νὰ παρακολουθήσῃ τὰς λεπτομερείας τοῦ ἡγεμονικοῦ ἐκείνου γεύματος.

Ἡ αἴθουσα τῶν αυτοκρατόρων, καίπερ ἐπισκευασθεῖσα πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων, διετήρησε τὸν ἀρχαῖόν αὐτῆς χαρακτήρα. Ἀντὶ τῶν ἄλλοτε ἐν τούτοις παλαιῶν εἰκόνων τῶν Γερμανῶν αυτοκρατόρων λαμπραὶ ἐλαιογραφίαι αὐτῶν κοσμοῦσι σήμερον τοὺς τοίχους τῆς αἴθουσας ταύτης κατὰ σειράν ἀπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου μέχρι Φραγκίσκου τοῦ Β'. Τὴν εἰκόνα ἐκάστου Γερμανοῦ καίσαρος συνοδεύει τὸ σύμβολόν του, θεολογικοῦ ἢ ἐπὶ τὸ πλεῖστον χαρακτήρος λόγιον, ἀλλ' οὐχὶ σπανίως διαψευδόμενον ὑπὸ τῶν χαρακτήρων τοῦ εἰκονιζομένου. Πολλὰς τοιαύτας παρατηρήσεις μου ἠδύναμην ν' ἀναφέρω, διότι ἡ πεντηκοντὰς ἐκείνη τῶν καισαρικῶν μορφῶν παρουσιάζει ἀληθῶς θέμα τοιαύτης χρονοκτόνου μελέτης, ἀλλὰ προτιμῶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν παρακείμενον ἐκλογικὸν θάλαμον (Wahlzimmer) ἀντὶ νὰ χάσκω πρὸ τοῦ ἐρυθροῦ γενείου τοῦ Α' Φρειδερίκου (Barbarossa), ἢ νὰ βασανίζω τὴν κεφαλὴν μου, ὅπως τὸ τοῦ Καρόλου Β' ὄλεξον σύμβολον plus, ultra, διὰ δύο ἐπίσης λέξεων ἀποδώσω ἐν τῇ ἑλληνικῇ, ἀμείωτον διατηρῶν τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἐκφραστικότητος τὴν δύναμιν.

Ὁ ἐκλογικὸς θάλαμος οὐδὲν παρουσιάζει σήμερον τὸ ἄξιον ἀναγραφῆς. Ἐκεῖ ὅπου οἱ ἐκλέκτορες ἢ οἱ πληρεξούσιοι αὐτῶν ἀπεσταλμένοι συνήρχοντο ὅπως συνεννοηθῶσι καὶ ἀνταλλάξωσι τὰς περὶ ἐκλογῆς τοῦ αυτοκράτορος ἰδέας τῶν, σήμερον ἐν ὠρολόγιον ὠρηθῆν τῇ πόλει ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Μεγάλου ἐπιδεικνυται μετ' ἰδιαιτέρας στοργῆς, ὡς τὸ μόνον ἄξιον προσοχῆς ἀντικείμενον, ὑπὸ τῶν θυγατέρων τοῦ φύλακος, παρενεύρουσῶν κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἱστορίας αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεῖ ἐπίπλων βλεμματικὰ γλυκεὰ καὶ προτάσεις περὶ... ἀγορᾶς φωτογραφικῶν. Ἀγνοῶ ἂν αἱ ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ καθέδραι καὶ τράπεζαι ἐχρησίσμευσάν ποτε πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν μελῶν κεκηκῶτος τινὸς ἐκλέ-

κτορας, εινε όμως βέβαιον ότι πρὸς τοιοῦτόν τινα σκοπὸν ἐχρησίμευον τοῖς μέλεσι τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῆς πόλεως. Διότι ὁ θάλαμος, ἐν ᾧ τὸ πάλαι συνεζήτειτο τίς θ' ἀναβῆ εἰς τὸν γερμανικὸν θρόνον διάδοχος τῶν ρωμαίων Καισάρων, ὁ αὐτὸς ἐχρησίμευε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὡς τόπος συνεδριάσεως διὰ τοὺς συσχεπτομένους καὶ περὶ τῆς δαπάνης πρὸς ἐκκοπὴν τοῦ ἐν τοῖς νεκροταφείοις χόρτου. Sic transit . . . !

Καταβαίνων τὴν λιθίνην κλίμακα, τὴν ἐπικλήθεισαν αὐτοκρατορικὴν, ὅπως ἀναχωρήσω, τοιαύτην ἤσθανόμην κόπωσιν, ὥστε οὐδαμῶς σχεδὸν προσεῖχον εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀνωθὲν μου φατώματος ὠραίας τοιχογραφίας τοῦ Guibal. Ὁ μόνος μου πόθος ἦτο ἤδη ν' ἀναπαυθῶ ἐπ' ὀλίγον καὶ νὰ παρασκευασθῶ πρὸς ἀναχώρησιν. Καὶ τὸν πόθον αὐτὸν ἐπραγματοποίησα διὰ τρόπον θαυμασίου, οὗ τὰς λεπτομερείας παραλείπω ν' ἀναγράψω. Εἶνε ἀληθές, ὅτι τὸ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς μου χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μόνον ἐν λίαν εὐχάριστῃ συναναστροφῇ καὶ τερπινοτάτῃ φλυαρίᾳ διήλθον, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτοῦ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ὠραίου ζωολογικοῦ κήπου κατέτριψα, θέλει μοὶ ἐπιτρέψει ὅμως φρονῶ ὁ ἀναγνώστης, ὅπως οὔτε εἰς τὴν ἀπογευματινὴν μου συντροφίαν, ἀλλ' οὔτε κἂν εἰς τὴν τῶν ζώων τὸν εἰσαγάγω. Πανηγυρικῶς ἀπαλλάσσω αὐτὸν πάσης περιγραφῆς φαλιῶν καὶ λεόντων, ἀρκεῖ νὰ μὲ ἀφήσῃ ἤσυχον καὶ μόνον καθ' ὄλον τὸ ἀπόγευμα. Au revoir εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν περὶ ὥραν 9 τῆς νυκτός. Ρ.

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

Τὴν κοινῶς πεταλοῦδα οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζον ψυχὴν, ὡς καὶ τὴν ζῶν ἢ ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται δ' ὅτι ἐπέσεν εἰς ἀχρησίαν ἢ σημασία τῆς λέξεως ὡς ὀνόματος ἐντόμου ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ μόνον ἐν Χίῳ ἠκουσα ὀνομαζομένην καὶ ψυχαραῦδα (ψυχάριον) τὴν πεταλοῦδα, ἴσως δὲ οὕτω λέγεται καὶ ἀλλαχοῦ.

Οἱ ποιηταὶ τῶν παρόντων χρόνων, οἱ τὴν καθαρῶς ἐκζητοῦντες γλῶσσαν, ἀπέβαλον τὸ ὄνομα πεταλοῦδα ὡς δημῶδες· μὴ θέλοντες ὅμως οὐδὲ τὸ ψυχὴ, ὡς συνώνυμον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἐνόμισαν ὅτι εὖρον τὸ ζητούμενον ἐν τῇ λέξει χρυσάλλις, ἢ καὶ ἀρπάσαντες ἀνεξετάτως τρέχουν ὡς παιδία μετὰ τῶν παιδιῶν, «μὴ χρυσάλλιδα! μὴ χρυσάλλιδα ἐπιπασα εἰς τὰ πεταχτά!» Καὶ ἀληθῶς εἰς τὰ πεταχτά τὴν ἐπιπασαν· διότι ἐξεταζόμενον τὸ ὄνομα χρυσάλλις ὡς ὄνομα σημαίνον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν πεταλοῦδα, ἐξελέγχεται ὡς ἀνυπόστατον· εἶνε προφανῆς ἀκυρολογία.

Χρυσάλλις δὲν εἶνε ἡ πεταλοῦδα· ἡ μεταξοκάμπη (καὶ ἐν παρόδῳ, ἡ μεταξοκάμπη δὲν εἶνε σκόληξ, ὥστε νὰ λέγεται μεταξοσκόληξ, ἀλλὰ κάμπη· αἱ κάμπαι εἶνε ἐκ τῶν πολυπόδων ἐντομῶν, ἐνῷ οἱ σκόληκες ἔρπουσι, ὡς ἄποδες καὶ ὅλως λεῖοι) ἡ μεταξοκάμπη λοιπὸν, ὡς καὶ πᾶσα κάμπη (chenille), περικαλυπτομένη ὑπὸ τοῦ νηματός ὃ ἐκφέρει ἀπὸ τοῦ στόματός της ἐν ὥρᾳ δεοῦσῃ, καὶ θαπτομένη ἐντόσ αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν βόμβυκα δὲ οὕτως ἐσχημάτισε μεταμορφοῦται εἰς χρυσάλλιδα· ὄχι δηλαδὴ εἰς πεταλοῦδα, ἀλλ' εἰς ἐντομὸν τι ὅλως ἄχαρι, καίτοι χρυσιζόν, ἐξ οὗ καὶ χρυσάλλις. Ἡ χρυσάλλις ἔχει τὰς πτέρυγας ἔτι ἀτελεῖς, ἐπικεκολλημένας εἰς τὸ σῶμά της, καὶ εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε δὲν δύναται οὔτε ἐξω τοῦ βόμβυκος τῆς νὰ πετάξῃ. Οὐδέποτε χρυσάλλις οὕσα πετᾷ· ἀλλ' ὅταν, πάλιν ἐν ὥρᾳ δεοῦσῃ, αὐτὴ ἡ ἰδία τρυπήσῃ τὸ βόμβυκίον τῆς, τότε ἐξέρχεται, οἰοεὶ ἐκ τοῦ μνημάτός της, ὠραία ψυχὴ, ἢ τὴν πεταλοῦδα, ἐπειδὴ τότε πρὸς τὸ κάλλος ἔχει καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ ἵπτασθαι, — ἂν ὄχι ἡ ἐκ μεταξοκάμπης, ἢ τις εἶνε φύσει θαρεῖα, ἀλλ' ἡ ἐκ τῶν ἄλλων καμπῶν. Ὡστε καθὼς δὲν ἦτο πλέον κάμπη ἀφοῦ ἐγινε χρυσάλλις, οὕτω καὶ δὲν εἶνε πλέον χρυσάλλις ἀφοῦ, μεταμορφωθείσα ἐκ δευτέρου, ἀπὸ χρυσάλλιδος ἐγινε πεταλοῦδα, ἐγινε ψυχὴ.

— Καὶ ψυχὴν λοιπὸν νὰ λέγωμεν καὶ αὐτήν, καθὼς καὶ τὴν ψυχὴν μας;

— Ἴσως· διότι· — ἐνθυμεῖσθε τὸν ὠραῖον μῦθον, ὃν οἱ ἀρχαῖοι εἶχον πλάσει περὶ τῆς πεταλοῦδας: Ἐλπίζω νὰ μὴ βαρυνθῆτε ἂν τὸν ἀκούσετε, ἔστω καὶ ἐνῷ τὸν ἔχετε ἀκούσει ἄλλοτε.

Κόρη τις βασιλόπαις, Ψυχὴ ὀνομαζομένη, ἐθαυμάζετο παρὰ πάντων διὰ τὰ κάλλη της, συγκρινόμενα καὶ πρὸς τὰ τῆς Ἀφροδίτης σύγκρισις ἢ τις διήγειρε τὸν φθόνον τῆς θεᾶς τῆς καλλονῆς κατ' αὐτῆς τῆς κόρης. Τὴν εἶδεν ὁ Ἔρωσ καὶ τὰ ἔγασε καὶ αὐτὸς· τόσον ὥστε, ἐνῷ ἐντόσ τοῦ θάμβους του ἐτόξευε τοὺς περὶ αὐτὴν διὰ τῶν βελῶν του, ἠσθάνθη ὅτι ἐτρῶθη καὶ ὁ ἴδιος. Κακὴ τύχη, τέρας τι φοβερώτατον, περιφερόμενον εἰς τὰ περίεξ τῆς πόλεως ὅπου ὁ πατήρ τῆς Ψυχῆς ἐθασίλευεν, ἐπροξένει φθορὰν μεγάλην. Τίς οἶδεν ἂν δὲν τὸ εἶχε στειλεῖ ἡ Ἀφροδίτη: Τὸ τέρας δὲν ἐτιρώσκετο, οὐδενὸς τολμῶντος νὰ τὸ πλησιάσῃ. Πῶς ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτοῦ ὁ κόσμος; Ἐπρέξαν εἰς τὸν χρησμὸν, αὐτὸς δ' ἀπήτησε νὰ παραδοθῇ ἀνυπερθέτως εἰς τὸ τέρας θυσία ἢ βασιλόπαις, πρὸς μόνην αὐτοῦ ἐξελέωσιν καὶ τοῦ τόπου σωτηρίαν. Οἱ χρῆσμοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους δὲν ἐπαιζον, οὔτε ἐγέλων. — Θὰ θυσιάσῃς τὴν θυγατέρα σου, ἔλεγεν ὁ λαὸς εἰς τὸν βασιλέα: διὰ τὴν σωτηρίαν ὄλων ἡμῶν χρεῖα νὰ τὴν θυσιάσῃς· ἄλλως δὲν γίνεται. — Τόσον, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἐβιάσθη νὰ ἐνδώσῃ, καίτοι μετὰ σπαραγμοῦ καρδίας, καὶ οὕτως ἡ τα-

λαίπωρος κόρη, ἀπαχθεῖσα εἰς μέρος τι βραχῶδες, ἔξω τῆς πόλεως, ἐκεῖ καὶ ἐγκατελείφθη ἔρμαιον τοῦ ἀγρίου τέρατος.

Τὴ κάμνει τότε ὁ Ἔρωσ: Λέγει πρὸς τὸν Ζέφυρον — Ζέφυρε καὶ μένε, εἶσαι καλὸς νὰ περάσῃς ἀπὸ τοὺς βράχους τοῦ δεινὸς μέρους, ὅπου θὰ ἴδῃς μίαν κόρην ἐγκαταλειμμένην πρὸς βορὰν θηρίου τινός, νὰ μοῦ τὴν ἀναρπάσῃς εὐμορφα, εὐμορφα, καὶ νὰ τὴν μεταφέρῃς ἐλαφρά, ἐλαφρά, εἰς εὐρεῖς ποῦ, καὶ μένε Ζέφυρε; Γνωρίζεις κάποιον ἡλύσια ὄντως ἐπίγεια, ὅπου βόδα μετὰ κρίων καὶ ἴων, ὅπου πτερίδες ὄρσοι, καὶ σκια ἀμφιλαφεῖς, καὶ νερὰ κρυσταλλώδη, καὶ πόσι ἀνάκαθοι καὶ ἀπαλαί; Ἐκεῖ νὰ μὲ τὴν μεταφέρῃς καὶ νὰ τὴν ἀρίσῃς. Αὐτὸ ἂν μὲ κάμνῃς, χαριτωμένε υἱὲ τοῦ Ἀστράϊου καὶ τῆς Ἡοῦς, ἄκουσε: Γινώσκω ὅτι καὶ σένα τὸ ὄντι σου πονεῖ διὰ τὴν καλὴν ἐκείνην . . . τώρα μὴ με τὸ χρῦπτεῖς; ἐγὼ Ἔρωσ, καὶ γίνεται νὰ μὴ τὸ ἔξωρω; Ἐλα, ἔλα . . . Χι, λάμβδα, ὠμέγα, . . . Χλω — ρι — δα . . . Μὴ σε μέλη, Ζέφυρε, καὶ ἄφες αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν σου ἐπάνω μου.

— Λόγον τιμῆς; ἐρωτᾷ ὁ Ζέφυρος.

— Λόγον τιμῆς, ἀποκρίνεται ὁ Ἔρωσ.

Ἄλλὰ παρατηρήσατε τὸν μυθοποιῶν ἐκείνων τὴν φαντασίαν, προσωποποιούσαν τὰ τρία ταῦτα πράγματα· Ζέφυρον, ἔρωτα καὶ ψυχὴν· αἰθέρα καὶ πνεῦμα καὶ ἀνθοσμῖαν! Καὶ ταῦτα ἀπόκεινται εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ὡ, πῶς θὰ ἐζῶμεν οὐρανίως, ἂν καὶ ἠθέλαμεν οὕτω νὰ ζήσωμεν! Ἐπειτα δὲ τολμῶμεν νὰ αἰτιώμεθα τὸν δημιουργόν, διατί; διότι ἀφήκεν ἡμᾶς ἐλευθέρους νὰ θέλωμεν τοῦτο, ἢ νὰ μὴ τὸ θέλωμεν.

Νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, ὁ Ζέφυρος μὲ καὶ δυὸ καί, ὁ ἐπιτήδειος, κατώρθωσεν ὅτι ἐπεθύμει ὁ Ἔρωσ· ἔκτοτε δ' ἤρχετο αὐτὸς κατὰ πᾶσαν νύκτα καὶ ἐξεφράζετο πρὸς τὴν Ψυχὴν, πάντοτε ὅμως ἀόρατος εἰς αὐτήν, διὰ τὸ ἀσέληνον σκότος.

Τέλος, μίαν τῶν νυκτῶν, ἡ Ψυχὴ, ὑπὸ περιεργείας νὰ τὸν γνωρίσῃ, ἐγείρεται λάθρα, κοιμημένου τοῦ φίλου, ἀνάπτει λυχνάριον, καὶ ποῖον νὰ ἴδῃ! αὐτὸν τὸν Ἔρωτα. Ἐξ ἧς συγκινήσεως τὴν ἐπροξένησεν ἡ ἐκπληξίς πίπτει ἀπὸ τῆς θρυαλλίδος τοῦ φωτός μία σταγὼν ἐλαίου ἐπ' αὐτοῦ. Ἀνασκιοτᾷ ὁ Ἔρωσ πάραυτα, ἐξεγείρεται, τρίθει τοὺς ὀφθαλμοὺς του, βλέπει τὸ καθόρθωμα τῆς Ψυχῆς, καὶ . . . ἂν τὸν πιάσῃς ἀπεπέταξε.

Καὶ δὲν εἶχε δὴ περάσει καὶ τὴν ὥρᾳ ἀφ' ἧς ἀνήφθη ὁ λύχνος, ὥστε νὰ εἶπῃς ὅτι ἔξεε πολὺ τὸ ἔλαιον τὸ ἀποστάξαν τῆς θρυαλλίδος, καὶ ἐπόνεσεν ὁ Ἔρωσ ὑπερβολικᾷ· ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη νὰ γνωρισθῇ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτον ἀθάνατος. Καὶ λοιπὸν ἐγκατέλιπε τὴν ἀθλίαν Ψυχὴν ἐξ ἀποφάσεως νὰ μὴ ἐπανεῖλη. Τὰ ρόδα ἔθαλλον καὶ ἀπέθαλλον, ἤνθον καὶ ἐξήνθον τὰ κρίνα, τὰ ἴα, μάτην τὰ πάντα· οὐδὲν ὠφέλιον εἰς τὴν μονήρη Ψυχὴν παρητημένην ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος.

Αὐτὸν περιμένονσα τούτων ἀπήλαυεν αὐτὸν ἀπολέσασα (θὰ τὸ πιστεύσετε;) καὶ τὰ ἐμίσει.

Ἄλλο κακόν. Ἡδὴ ἐχθαιομένη θανασίμως ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ὡς ἀντιζήλου τῆς διὰ τὰ κάλλη καὶ διὰ παντὸς τρόπου ἐπιθυμούσης νὰ ἐκδικηθῇ τὴν Ψυχὴν (αἱ πενθεραὶ πάντοτε, ὡς φαίνεται, ἦσαν κακαὶ πρὸς τὰς νύμφας των), διατάττεται παρ' αὐτῆς νὰ τρέξῃ πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν ἄδην, νὰ λάβῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ τὴν φέρῃ πύξιδα τινὰ (κάποιον κουτάκι) περιέχον ὄθην ἀρώματα, ὧν εἶχε χρεῖαν ἡ Ἀφροδίτη. Ἡ περιέργεια τῆς Ψυχῆς ἐμελλεν οὕτω καὶ ἐκ δευτέρου ν' ἀποβῇ εἰς αὐτὴν ὀλεθρία. Ἀνοίγει καθ' ὄδον τὴν πύξιδα, θελήσασα νὰ ἴδῃ τὸ περιεχόμενον, καὶ ἡ δυστυχῆς, ἐκ τῆς εὐδουδίας ὅσῃς ἦτις πάραυτα ἀνεδόθη, πίπτει ἡμιθανής. Τίς οἶδεν; οἱ τότε ἠγνούσαν τὸ χλωροφόριον, ἀλλ' ἦτο δυνατόν νὰ τὸ ἀγνώσῃ καὶ οἱ θεοί; ἐκεῖνοι ἴσως τὸ ὠνόμαζον ὑπερπνον, ἢ ὑπερπνικόν, ὅτι ὑπὲρ ὑπνον ἀποκοιμίζει. Ἄς ἦνε· δι' αὐτοῦ τοῦλάχιστον ἤρχετο γλυκὺς ὁ θάνατος, οἷος ὕπνος, εἰς τὴν ἀθλίαν Ψυχὴν. Ἐσπευσεν ὅμως τότε ὁ Ἔρωσ, μαθὼν τὸ τέχνασμα τῆς μητρὸς του καὶ ἐλεήσας τὴν κόρην, καὶ τὴν ἐπρόφρασεν ἔτι δαρθάνουσαν πρὶν ἢ τὴν καταλάβῃ ὁ παρέκει θάνατος· τὴν ὑπήγειρεν ἡδὴ ἀναισθητοῦσαν, καὶ διὰ τῆς πνοῆς του τὴν ἔσωσε.

Καὶ ὁ Ζεὺς δὲ ἐπειτα, λυπηθείς τὴν Ψυχὴν διὰ τὰ τόσα παθήματά της, ἀπεφάσισε νὰ τὴν προσλάβῃ μετὰ τῶν ἀθανάτων εἰς τὰ ἐπουράνια, ὅπου καὶ καθιέρωσεν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις, ἐν χαραῖς καὶ μαζούρκαῖς (καὶ ταῦταις ἀνέκαθεν παρὰ τοῖς θεοῖς ἀναμιφθόλως γνωσταῖς) τοὺς γάμους της μετὰ τοῦ Ἐρωτος, οὐρανίους γάμους, ἀσωμάτων αὐλοῦ, ἀλήκτους, ἀθανάτους τρυφᾶς.

Ὁ μῦθος προσθέτει, ὅτι ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης ἐγεννήθη θυγάτηρ, ἡ Ἡοὐπάθεια· ἂν ἦνε ἀληθές, ὡς αὐλον ἐξάπαντος θεωρεῖται καὶ τὸ παιδί τοιούτων γονέων, Ἐρωτος καὶ Ψυχῆς· ὥστε οὐδεὶς φθόνος.

Ἡ δὲ κυρία ἰδέα τοῦ μύθου ἀλληγορία περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· ταύτης τὸ κάλλος, φθονούμενον ὑπὸ τοῦ σώματος (Ἀφροδίτης), ἐμπνέει διάπυρον ἔρωτα· ἀλλ' ἡ τολμηρὰ περιέργεια, ζητούσα νὰ ἐξιγνήσῃ μυστήρια ὑπέριστα τοῦ ἀνθρωπίνου προσωρισμοῦ, ἀποβαίνει ὀλεθρία εἰς πᾶσαν ψυχὴν μὴ συνέχουσαν τὰς ἰδίας αὐτῆς ὁρμᾶς.

Καὶ νῦν ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν πεταλοῦδα, ἐξετάζοντες ἂν πρέπει νὰ τὴν λέγωμεν καὶ ἡμεῖς καθὼς οἱ ἀρχαῖοι ψυχὴν. Στοχάζομαι ὅτι πρέπει· διότι ἐκεῖνοι τὴν κόρην Ψυχὴν, ἧς ἠκούσαμεν τὴν ἱστορίαν, εἰκόνιζον ἔχουσαν ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας πεταλοῦδας, τοῦτο τὸ ἔντομον θεωροῦντες ὡς ἔμβλημα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ὡς εἶχε λοιπὸν παρ' ἐκείνους ἀμφοτέρως τὰς σημασίας, τί θὰ ἐβλαπτεν ἂν τὰς εἶχεν ὡσαύτως καὶ παρ' ἡμῖν

χριστιανούς; Εί δ' ἄλλως, παρά τὴν ἄκυρον λέξιν *χρυσάλλις*, συγγέουσαν τὰς δύο τελευταίας μεταμορφώσεις τῆς κάμπης, ὡς αἰρετώτερον βλέπω ἄλλο τι ὄνομα, ἐπίσης καὶ τοῦτο ἀρχαῖον, καὶ ἦτον παρακρουστικὸν ἴσως λέγω τὸ ὄνομα *μηλολόνη*, ὄνομα χαριέστατον· διότι ἀληθῶς μὲν μηλόνη, καὶ μηλολόνη, καὶ μηλολόνη ὠνομάζετο ὁ χρυσοκάνθαρος (*hanneton*, κοινῶς δὲ *λίτα*), ἀλλ' ἀφοῦ αὐτὸς ἔχει τὸ ὄνομά του, οὐδὲως θὰ τὸν ἐξημιούμεν ἂν τὸ τρίτον ἢ τέταρτον τῶν ἐπιθέτων του μετφερόμεν εἰς τὴν πεταλοῦσαν ψυχὴν.

Τί λέγετε; *μηλολόνη* ἢ *μηλολόνη* ἐκφράζει ποιητικώτατα τὴν ἐναέριον κίνησιν τῶν πεπερμένων τῆς *πεταλοῦδας* διὰ τοῦ λό - λόνη, εἰκονίζοντος οὐκ οὐδ' αὖτις αἰθέριον, ἢ καὶ λωλόν, ἂν θέλατε, ἐν τῇ φαντασίᾳ, μάλιστα δὲ παιδικῇ, ἰκανῇ γὰρ τὴν ἐκλάθη καὶ ὡς *λωλήν* εἰς τ' *ἀνθη*. Δὲν τὸ θέλετε κατ' οὐδένα τρόπον; ἀνάγκη τότε τὴν κοινῶς πεταλοῦσαν ἢ ψυχαροῦσαν *ψυχὴν* καὶ οὐδέποτε, οὐδέποτε χρυσαλλίδα νὰ λέγωμεν ἢ χρυσαλλίς εἶνε καὶ ἄσχημον πρᾶγμα, ἐνῷ εἶνε τόσον εὐχαρὶς ἢ ψυχὴ. Ὅς τις πρῶτος τὴν ὠνόμασεν ἀνεξετάστως χρυσαλλίδα εἰς χρυσαλλίδα ὤφειλε νὰ μεταμορφωθῇ δίκην τοῦ πταίσματος ὑπὸ τῆς Ψυχῆς, νῦν δὲ αὕτη ὑπάρχει ἀθάνατος καὶ ἴσως δύναται καὶ νὰ θαυματουργῇ.

Ι. ΓΕΩΡΓΙΑΚΑ ΣΚΥΤΑΙΣΤΑ.

Υστερόγραφον.—Ταύτη τῇ στιγμήᾳ πληροφουροῦμαι, ὅτι καθ' ἃ ὑπεσχέθη ὁ Ἐβρος εἰς τὸν ἰὸν τῶν ἄστρων καὶ τῆς αὐγῆς (Ἄστραίου καὶ Ἡούς), τὸν δροσόντα Ζέφυρον, καὶ οὗτος ἐνυμφεῦθη τὴν *Χλωρίδα* τὴν *Χλωρίδα* (τὴν παρὰ Λατίνοις *Flōran*) θεὰν τῶν ἀνθῶν. Τί ταιριαστό ἀνδρόγυνο! Νὰ χαίρουσιν καὶ νὰ τοὺς χαιρώμεθα.

Ο. αὐτός.

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐστίας» ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ παρ' ἡμῖν διακεκριμένου μηχανικοῦ κ. Ἐρν. Τσίλλερ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν συστήματος ὑπονόμων πρὸς διοχέτευσιν τῶν ἀκαθαρσιῶν τῆς πόλεως. Συνεχίζων τὰς μελέτας ταύτας ὁ κ. Τσίλλερ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπως πᾶσα ζωηρὰ ἀπασχολῆσται τὰς τε ἀρχὰς καὶ τοὺς πολίτας, καθὼς κεκτημένον μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεως, ἀπέστειλεν ἡμῖν καὶ τὸ ἐπόμενον δεύτερον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως δημοσιεύομεν ἑνταῦθα.

ΑΓΡΟΙ ΛΙΠΑΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΙΑ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΝΟΜΩΝ

Τὸ εὐτύχημα πόλεων τινῶν, οἷον τῆς Βιέννης, τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Ρώμης κ.τ.λ. τοῦ νὰ κεῖνται πλησίον μεγάλων ποταμῶν, καὶ διὰ τοῦτο νὰ εὐκολύνωνται τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ περιεχομένου τῶν ὑπονόμων

καὶ ὄχετων διὰ τῶν ποταμῶν, οἵτινες φέρουσιν αὐτὸ ἀβλαβῶς μακρὰν τῶν πόλεων, δὲν εἶνε κοινὸν εἰς ὅλας τὰς πόλεις. Ἐν Λονδίῳ π. χ. ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀκαθαρσιῶν τελείται ὑπὸ κολοσιαίου ἔργου ἰδρυθέντος ἀπὸ τοῦ 1859—75 καὶ στοιχίσαντος 4 1/2 ἑκατομμύρια λίρας στερλίνας. Συνίσταται δὲ τοῦτο ἐκ συστήματος ἀποχευτικῶν σωλῆνων (*sewers*), εἰς οὗ δύο ἀτμομηχαναὶ ἀντλοῦσι καθ' ἑκάστην 496,000 κυβικά μετρα ἀκαθαρσιῶν, καὶ ἐκχύνουσιν αὐτὰς ἐξωθεν τοῦ Λονδίνου εἰς τὸν Τάμεσιν, ὅστις τὰς φέρει εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ οικονομολόγοι δὲ τῆς Ἀγγλίας διαμαρτύρονται καὶ δικαίως κατὰ τῆς τοιαύτης σπατάλης τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης.

Πόλεις ὅμως κείμεναι πλησίον μικρῶν ποταμῶν δὲν δύναται νὰ κενώσιν ἀβλαβῶς τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς τοὺς ποταμούς τούτους, διότι καὶ αἱ κυβερνήσεις πολλῶν χωρῶν ἐσκέφθησαν πῶς ν' ἀποτρέψωσιν τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκχυσιν τοιοῦτων οὐσιῶν εἰς τὰς κείτας τῶν ποταμῶν. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἐσκέφθησαν νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἄλλως πῶς τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπονόμων τῶν πόλεων, τὴν πρώτην δὲ θέσιν ἐκ τῶν προταθέντων μέσων κατέχει ἡ κατασκευὴ τῶν καλουμένων γερμανιστὶ *Rieselfelder*, ἤτοι ἀγρῶν ποτιζομένων διὰ τῶν οὐσιῶν τούτων. Ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν τοιαύτας διευθετήσεις πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν περιττωμάτων ἐν γένει ἀναφέρονται ἐν πρώτοις τὸ Δάντζικ, εἶτα τὸ Βερολῖνον, τοὺς Παρισίους, τὴν Βρασελαίαν. Καίτοι ὅμως τὰ τεχνητὰ πλεγμάτων τῶν ἀποχευτικῶν σωλῆνων εἶνε διάφορα εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων τούτων, πάντα ὅμως ἔχουσι τοῦτο τὸ κοινόν, ὅτι ἔχουσιν ἐν χρήσει παλυέσοδα ἀντλητικὰ μηχανήματα· διότι, κειμένων ἀπασῶν τῶν ἄνω εἰρημένων πόλεων ἐπὶ ὀριζοντίου σχεδὸν πεδίου, δὲν δύναται τὸ ὕδωρ τῶν ὄχετων μετὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν νὰ βρούσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς διὰ τῆς ὑδροκόπου ταύτης λιπανθησομένους ἀγρούς.

Ἐν Βερολίῳ π. χ. ἡ διοχέτευσις εἶνε διηρημένη εἰς 5 ἀκτινηδόν τεταγμένα συστήματα ὄχετων, ἐν ἐνὶ δ' ἑκάστῳ τούτων τὸ ὕδωρ ὑψοῦται δι' ἀτμομηχανῆς εἰς 19—21 μ. ὕψος, εἶτα δὲ δι' εὐρέως σιδηροῦ σωλῆνος φέρεται πρὸς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῶν λιπανθησομένων ἀγρῶν, ὅθεν διακλαδοῦται περαιτέρω καὶ διανέμεται εἰς τὰ καθέκαστα τμήματα τοῦ ἐδάφους. Καὶ διὰ μὲν τὴν καλλιέργειαν τοῦ χόρτου ἐκλέγονται ἀγροὶ ἐπικλινεῖς ὀλίγον, ἢ οἱ ὑπάρχοντες τροποποιούνται, ὀρυττομένης αὐλακῆς κατὰ τὸ ἄνω αὐτῶν γείλος· διὰ δὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν λαχανικῶν ἐκλέγονται μέρη ὅπως ὀριζόντια καὶ ἐπίπεδα, ἅτινα μερίζονται διὰ βαθέων αὐλάκων, ὅπως τὸ λιπαρὸν ὕδωρ τῶν ὑπονόμων λιμνάξῃ ἐντὸς τῶν αὐλάκων τῶν τετραγώνων καὶ διαποτίζῃ αὐτά. Τὰ τετράγωνα ταῦτα, αἱ πρα-

σιαί, κεῖνται ἀνά ἑξ παρ' ἀλλήλοις καὶ κατέχουσιν ἑκαστὴν 150—180 τ. μ. Ἐν ταῖς αὐλαξὶ δὲ τῶν πρασιῶν ἀφίεται ἐκάστοτε τόσον ὕδωρ ὅσον ἀπαιτεῖται πρὸς ἐντελὴ διαπότισιν τοῦ ἐδάφους, οὗτω δὲ τὸ λιπαστικὸν ὕδωρ φθάνει πλῆρως εἰς τὰς ρίζας τῶν φυτῶν χωρὶς νὰ ἀφῆται ποσὼς τῶν φύλλων αὐτῶν. Ἡ ἀναλογία τῆς πυκνότητος τοῦ ὕδατος τῶν ὄχετων εἶνε 1: 600, τὸ θέρος ὅμως αὐξάνεται εἰς 1: 250, τότε δὲ προστίθεται ἔτι ποσότης ὕδατος πρὸς ἀραίωσιν.

Ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τούτων τῶν οὗτω ποτιζομένων σπεύρονται δημητριακοὶ καρποί, λάχανα, κῆμοι, σικυοὶ καὶ διάφορα ἄλλα χόρτα, τελευταῖον δὲ ἤρξαντο καλλιεργοῦντες αὐτοὶ καὶ φυτὰ καλαμῶδη ἕνεκα τῶν ἀνθῶν αὐτῶν, καπνὸν καὶ ἄλλα διάφορα.

Διάφοροι εἶνε οἱ ἀγροὶ οὗτοι ἐν Παρισίοις ἕνεκα τῆς διαφόρου διατάξεως τοῦ πλέγματος τῶν ὄχετων αὐτῶν. Αὐτοὶ κατασκευάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὄγχοι καὶ αὐλακες, ἐν μέρει δὲ μόνον πρασιαί· τὰ προϊόντα δὲ τῆς αὐτοῦ καλλιέργειας εἰσὶν ἐν πρώτοις μὲν λαχανικὰ καὶ ὄχι κοινὰ λάχανα, βέβαι, γογγύλαι, κῆμοι, κινάροι, σέλινα, πράσα, γεώμηλα, εἶτα δὲ φυτὰ χρήσιμα εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶτα καρποὶ, τέλος δὲ καὶ ὀπωροφόρα δένδρα καὶ χόρτος πρὸς νομὴν.

Ὅπως δὲ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἀγρῶν τούτων εἰς τὴν ὑγίαν τῶν κατοικῶν ἀναφέρονται τὰ ἐνδιαφέροντα ἐξαγόμενα τῶν ἐρευνῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου ὑγείας τοῦ ἀνωτάτου ἱατροσυμβουλίου τῆς Γαλλίας, καθ' ἃ ἡ λίπανσις ἑνὸς ἑκταρίου ἀγρῶν διὰ 10—20,000 λίτρων ὕδατος τῶν ὄχετων διατηρεῖ εἰς ἐτήν καθαρὴν τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ παρέχει καλὸν εἰσόδημα, ἐνῷ 40,000 λίτρων ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκτάσεως εἶνε ἐπιβλαβῆς, ἢ δὲ χρησιμοποίησις αὐτῆς δὲν εἶνε λίαν προσδοφόρος. Τέλος δὲ ὅτι λίαν ἀφθονος ποτισμὸς δύναται νὰ γεννηθῇ πυρετοῦς, πρᾶγμα ὅμως ὅπερ ἀφ' ἑτέρου διορθοῦται, κατασκευαζομένων ἀφθόνως ἀποξηραντικῶν αὐλάκων.

Ἐν Ἀθήναις καταλληλοτάτος τόπος πρὸς κατασκευὴν τοιοῦτων ἀγρῶν μοι φαίνεται ὁ ἐλαιῶν, εἰς ὃν δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ὁ βοτανικὸς κήπος ὡς πειραματικὸς κήπος τοῦ Κράτους, ὅπως εἶνε καὶ ἐν Παρισίοις. Ἐνεκα δὲ τῶν εὐνοικῶν σχέσεων τοῦ ἐδάφους ἑνταῦθα καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ἀγρῶν τούτων θέλει εἶσθαι οικονομικώτερα καὶ ἡ διατήρησις αὐτῶν εὐθηνότερα, διότι θὰ λειψώσιν ὅπως ἑνταῦθα αἱ πολυδάπανοι ἀντλητικὰ μηχανήματα καὶ οἱ σταθμοὶ οὗς ἔχουσιν αἱ ἄνω εἰρημένα πόλεις, καὶ ἐπομένως τὸ σύστημα θέλει εἶσθαι τὰ μάλιστα ἀπλοῦν. Ὑπὸ τὴν σκιάν δὲ τῶν ἐλαιῶν θὰ σπεύρονται καὶ θὰ εὐδοκίμοῦσι ὅλα τὰ λάχανα καὶ οἱ καρποὶ ὅσοι δὲν δύναται ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν θερμὴν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀττικῶ

ἡλίου θὰ ὠφεληθῶσι δ' ἐκ τούτου καὶ τὰ δένδρα, διότι θὰ ἔχουσιν ἀφθόνους τὰς χρησίμους πρὸς αὐξησιν αὐτῶν οὐσίας. Εἶνε δὲ καταφανές ὅτι τιθεμένου ἐν χρήσει τοιοῦτου τινὸς συστήματος θέλομεν ἀπολαῦσαι βλάστησιν σαφελεστάτην καὶ τρυφερωτάτην, διότι τὰ φυτὰ ἔχουσι μὲν τὴν ἀπαιτουμένην θερμότητα, στερούνται ὅμως τῶν ἀναγκασιῶν οὐσιῶν, καὶ ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θὰ προσθλέπωμεν μετὰ θαυμασμοῦ εἰς τ' ἀποτελέσματα τῶν κοπροποτιστῶν ἀγρῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν εὐπορίαν τῶν κτητόρων τῶν ἀγρῶν τούτων.

Αἱ ἐξηγήσεις αὐταί, ἅς ἐνταῦθα ἀδρομερῶς λίαν κατέγραψα, δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρόδρομοι ἐκτενεστέρων ἐργασιῶν, καὶ τότε μόνον δύναται νὰ φέρωσιν ὄντως εἰς ὠφέλιμα ἀποτελέσματα, ὅταν ἄνδρες εἰδικοί ἐνασχοληθῶσιν πρὸς παρατιτέρω σπουδῆν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἄνω περιγραφέντος συστήματος.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΤΣΙΛΛΕΡ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

4 Ιουλίου.

Χθὲς τὴν ἐσπέραν ἐπέστρεψα εἰς Αἰγίνης. Τὸ ταξίδιον μου δὲν ἀνήκει δυστυχῶς εἰς ἐκεῖνα, εἰς ὃν ἐπανέρχεται τις πλούσιος εἰς ὀδοπορικὰς ἐντυπώσεις, καὶ δὲν βλέπει τὸν καιρὸν πότε νὰ τὰς μεταδώσῃ εἰς τοὺς φίλους του ἢ πότε νὰ τὰς παραδώσῃ εἰς τὴν δημοσιότητα ὑπὸ ἐλευθόντα τίτλον, ὅπως «Ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ρώμην», «Μία ἡμέρα ἐν Πομπηίᾳ», «Παρισινὰ ἐντυπώσεις» κτλ. Ἀπλοῦς θαλάσσιος περιπατοῦς μέχρις Αἰγίνης, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω νὰ λογαριασθῶ εἰμὴ μὲ δύο σελίδας τοῦ Ἡμερολογίου μου· εἰκοσιτετράωρος μόνον ἐνασχόλησις. Ὅστις θέλει νὰ μὲ μιμηθῆς, δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐπιβῇ τῶν «Σπετσῶν» τοῦ κ. Γουδῆ, καὶ μετὰ δύο ὥρων ναυτίαν καὶ κλύδωνα θὰ πατήσῃ τὰ κλασικὰ χόματα τῆς νήσου, τῆς δις ἐπιφανοῦς, ἐν τε τῷ μεσουρανήματι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς δόξης καὶ τῷ λυκαυγείῳ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, ὡς καὶ ἐπὶ Καποδιστρίου, κατ' ἀμοιρὰς δὲ τὰς περιστάσεις προωρισμένης μοιραίως νὰ ἀμαυρωθῇ ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν, τῶν ἀπαύστως ἀντιποιομένων αὐτῇ τὴν δυνάμιν καὶ τὰ πρωτεῖα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπὶ τῆς Αἰγινητικῆς ἀκτῆς πληροῦσθε σωτηρίας δρόσου καὶ μακαρίας ἡσυχίας ἂν εἰσθε φιλόλαοι, ἐντρυφᾶτε εἰς τὴν ἐρευνᾶν τῶν σπητῶν λειψάνων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ μόνου μαρτυρίου τῆς πάλαι ποτὲ ἀκμῆς τῆς Αἰγίνης, ἐφ' ἧς περικαλλεῖς χορεύει θεῶν, ἡμιθέων καὶ θεαινῶν περιφανῶς ἐλατρεῦντο· ἂν εἰσθε γαστρίμαργοι, εὐρίσκατε θαυμασίους ἰχθύς· ἂν εἰσθε φιλόανθρωποι, ἐπισκέψεσθε τὰς φυλακάς.

καὶ ἂν ὁ κλασικὸς ἐνθουσιασμός σας δὲν φθάνη μέχρι τοῦ νὰ κρύψητε εἰς τοὺς κόλπους σας τμημὰ τι λίθου ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Παρθένου, ἀλλὰ δὲν ὀκνεῖτε νὰ συγκομίσητε μεθ' ὑμῶν, ψηλαφητὴν ἀνάμνησιν τῆς νήσου, ζεῦγος Αἰγινήτικων ἀγγείων, τῆς μόνης βιομηχανίας, ἣτις παραμένει ἀνθούσα μετὰ τὴν ἔκλειψιν τῆς μεταλλουργικῆς καὶ μυρεψικῆς αὐτῆς ὀλβιότητος. Ἐπὶ τῆς χαριέστου ἐκείνης παραλίας ἀκούετε βρυχώδως τὰ ἀρμονικὰ συναυλίας τοῦ ὄξυος Νότου μετὰ τοῦ κυανοῦ Σαρωνικοῦ, ἐπὶ τῶν κυμάτων τοῦ ὁποίου θεᾶσθε ἐπιχαρίτως ἢ μανιωδῶς λικνιζομένην ἐρατεινὴν λέμβον, μετὰ τὸ εὐρύθμως ἐπικλίνον καὶ ἀνερχόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κολπούμενον ἰστίον τῆς, καὶ βλέπετε εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος τὴν γραφικὴν τριάδα τῶν Ἀττικῶν βουνῶν. Ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς ἀκτῆς πασίγνωστος βραχοφόρος ὀπωροπώλης διὰ τῆς θουριώδους αὐτοῦ εὐθυμίας καὶ τῶν στιχουργικῶν αὐτοσχεδιασμάτων του, ἐμπνεομένων ὑπὸ συνελθῶν θυσίων τῷ Βάκχῳ, ἐνθουμίζει εἰς ὑμᾶς ὅτι πρὶν ἢ τὴν νῆσον καλέσει Αἰγίναν ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς του ὁ πρῶτος αὐτῆς οἰκιστῆς καὶ ἀναμορφωτὴς Αἰακός, ἐκάλετο αὕτη *Οἰώνη*.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν, ἔαν κατὰ τοιαύτην ἐποχὴν ἐπεχειρεῖτε νὰ ἐκπλεύσητε μέχρις Αἰγίνης, τὸ φέρον ὑμᾶς πλοῖον ἤθελεν εἶσθαι πλήρες Ἀθηναίων οἰκογενειῶν, αἵτινες διητῶντο ἐν τῇ νήσῳ ἀνὰ πᾶν θέρος, κτίζουσαι χαριέστους ἐξοχικὰς ἐπαύσεις, ἢ ἐνοικιάζουσαι ἀντὶ ἀδρού τμημάτος τὰ οἰκήματα τῶν Αἰγινήτων, ἵνα ἐν ἀνάσει ἀπολαύσωσιν ἐπὶ τινα καιρὸν τῆς ἡδύτητος τῶν θαλασσίων λουτρῶν καὶ τῆς γλυκύτητος τῶν Αἰγινήτικων σύκων. Ἄλλ' ἀπὸ τίνος ἐξέλιπε διὰ πολλοὺς λόγους τὸ ἐτήσιον αὐτὸ ρεύμα τῆς Ἀθηναϊκῆς κινήσεως οἱ ἀψίκοροι Ἀθηναῖοι μετεβίβασαν ἀλλαγῶν τοὺς πότους των, δὲν κατεβίβασαν ὅμως ἕκτοτε καὶ οἱ Αἰγινῆται τὰ ἐνοικία τῶν οἰκιῶν των, ἅτινα παραδόξως, μεθ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν ζητήσεως, καὶ τὴν ἀπόκτησιν εὐπρεποῦς ξενοδοχείου, διατηροῦνται ὑπέρογκα. Οἱ κάτοικοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν μικρῶν πόλεων, διακρίνονται ἐπὶ παντελεῖ ἔλλειψει πολυπραγμοσύνης· ἀλλ' ἢ ἀρνητικῆ αὐτῆ ἀρετῆ ἐγένετο ἅπας εἰς αὐτοὺς αἰτία δυσαρέστου συμβάντος. Φαυλόβιός τις, ἀπολυθεὶς τῶν φυλακῶν διὰ χάριτος, ἀφίκετο ἵνα ἐγκατασταθῆ ἐν τῇ νήσῳ· οἱ ἀγαθοὶ Αἰγινῆται οὐδ' ἐφρόντισαν νὰ μάθωσι περὶ αὐτοῦ· μετ' ὀλίγον ἕτερος ἄγνωστος ἐπελθὼν, συνδέει στενάς φιλίας μετὰ τοῦ πρώτου· οἱ Αἰγινῆται ἀγρόν ἠγάρασαν. Μίαν ἡμέραν οἱ δύο ἐκείνοι θεῶνται παρά τινι σιδηρουργῶ ἀγοράζοντες ἀντὶ ἀδροτάτης τιμῆς σιδηρᾶς στεφάνης· οὐδενὸς τὴν περιέργειαν ἐκίνησεν οὐδ' ἢ ἀγορὰ οὐδ' ἢ τιμὴ. Μετ' ὀλίγον ἐν μαγαζεῖον ἐλθουσεύτο τὴν νύκτα διὰ ῥήξεως, καὶ οἱ δύο φίλοι ἐγένοντο ἄφαντοι.

Αἱ γυναῖκες, δυσθέατοι συνήθως εἰς τὰς μικρὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ἔχουσιν ἐξόχως τάσεις ἀγρίο-

τητος ἐν Αἰγίνῃ, ἀποτόμως ἀποσυρόμενοι ἀπὸ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων, μόλις βλέμμα ξένου διαταράξῃ αὐτάς. Ὁ μὲν συνοδευὼν με ἀξιόλογος φίλος πρὸ τῆς τρομώδους φυγῆς των ἀνεμυμήσκετο στενάζων τῶν νεαρῶν Γερμανίδων, τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ θωπεύητε ἀπαθῶς ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας των, ψιθυρίζοντες «*Α!* τί ὠραία εἶσαι!», καὶ νὰ σὰς ἀπαντῶσιν ἐκείναι ἀπαθέστερον: «*Μπα!* δὲν εἶν' ἀλήθεια!»· ἐγὼ δὲ πρὸ τῆς δειλῆς ἐκείνης ἐξαφανίσεως καὶ εἰς μόνον τὸν ἦχον τῶν βημάτων μας, ἐσκεπτόμην ὅτι δὲν εἶνε τόσῳ μυθικός ὁ ἀρχαῖος μῦθος, καθ' ὃν διὰ νὰ οἰκίσωσι τὸ νεαρὸν βασίλειον τοῦ Αἰακοῦ οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν εἰς ἀνθρώπους—τοὺς ποντικούς. Καὶ ὁμοῦ ὅταν ἴστανται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς αἱ κόραι τῆς Αἰγίνης καὶ κατοπτέουσι μακρὰν εἰς τὰ βάθη τοῦ πελάγους μαῦρον σημεῖον, ὅπερ ὁ ἐξησκημένος ὀφθαλμὸς λεμβούχου ἀναγγέλλει ὡς καρὰν καταπλέον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Μπαρπαρίας, καὶ προσδοκῶσι μετὰ παλμῶν νὰ ἐπαινῶσιν τοὺς οἰκειοὺς καὶ τοὺς φίλους των, καὶ ἀνκοινῶσι πρὸς ἀλλήλας τὰς ἐλπίδας των, καὶ ὁ πελάγειος ἀνεμὸς κινεῖ χαριέντως τὰ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των ἐρριμμένα λευκὰ καὶ γραφικὰ μανδύλια, τότε εἶνε ἐπέραστοι αἱ κόραι τῆς Αἰγίνης.

Ἀθήνησρον.

Ὁ ἐφημεριδοπώλης μου, κομίζων τὴν πρωϊνὴν ἐφημερίδα, με ἀναγκάζει νὰ διακρίψω τὰς σημειώσεις μου. Ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν δύο εἶνε τὰ σημεῖα περὶ ἃ στρέφεται ἡ ἀθηναϊκὴ δημοσιογραφία: αἱ περὶ χολέρας εἰδήσεις καὶ αἱ θανατικαὶ ἐκτελέσεις· ὀδυροπλοῦς τροπὴ διὰ τὴν ἐποχὴν. Καὶ ἡ μὲν μαύρη χολέρα εἶνε μέχρι τοῦδε δι' ἡμᾶς ὁ ἀποτρόπαιος ἐφιάλτης μόνον τῶν ὑπνῶν μας, ἀλλ' ἢ ἐρυθρὰ λαϊμοτόμος εἶνε ἡ συγγὴν λειτουργὸς τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, ἣτις ἀποτινάξασα τὴν χειμερίαν νάρκη τῆς, ταξειδεύει, ὀρέπουσα, ἀντὶ ὀδοιπορικῶν ἐντυπώσεων, κεφαλὰς. Οὐδέποτε με κατέσχευεν ἐνθουσιασμός ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, μεθ' ὅλας τὰς εὐαγγελικὰς θεωρίας τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν νομομαθῶν, σκεπτόμενον ὅτι ἡ κατάργησις αὕτη δὲν εἶνε δυνατόν, δυστυχῶς, κατ' ἀμοιβαίαν σύμβασιν, νὰ συνεπαγάγῃ καὶ τὴν ὑπὸ τῶν κακούργων κατάργησιν τοῦ φονεύειν· ἀλλ' οὐδέποτε τοσοῦτον ἐφρικίασα, καὶ ὄκτειρα τὰ θέματα τοῦ νόμου καὶ ἀπετραπιάσθην τὸν πέλεκυν τοῦ δημίου, ὅσην κατ' αὐτὰς διεξερχόμενος ἐν τῷ τύπῳ τὰς περὶ τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων ἀνταποκρίσεις. Ὁ καυχασμὸς τοῦ περιεστῶτος πλήθους ἐν Χαλκίδι πρὸς τὸν κατάδικον, τὸν ἀγόμενον εἰς θάνατον, καὶ μεριμνῶντα ἐν τῇ βλακῶδει ἀγνοίᾳ του περὶ τοῦ δέματος τῶν ἐνδυμάτων του, οἱ φόνιοι θρηνοὶ, τοὺς ὁποίους ἐν φρικῶδει συμφωνία μετὰ τῆς στηγομένης λαϊμοτόμου ἐν Τουρ-

κοχωρίῳ ἔστησαν αἱ μητέρες τῶν κατατομηθισμένων, μυρολόγια τῶν ἀθλίων τέκνων των, καὶ ἐν ταύτῳ ἐπιθαλάμια τῆς ἀπέναντι καλωπιζομένης ὑπὸ τῶν θεραπόντων τῆς αἰμοπότηδος νύμφης, ἰδίᾳ δὲ τὰ μαρτύρια τοῦ Ἀγναντιώτη ἐκείνου, φοβεροῦ μεταξὺ τῶν κακούργων καὶ οἰκτροτάτου μεταξὺ τῶν μαρτύρων, δύνανται ν' ἀποτελέσωσι τὰς σπαρακτικωτέρας σελίδας τῶν χρονικῶν τῶν κατατομήσεων, καὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν ἀριστοουργήματα εἰς τὴν ζοφερωτάτην ποιητικὴν φαντασίαν. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων, ὑπὸ ἄλλην ἰδιοτροπωτέραν ἐποψίαν τῶν πραγμάτων, οἱ κακούργοι, τοὺς ὁποίους ἐτιμώρησε κατ' αὐτὰς ἢ ἀμείλικτος δικαιοσύνη, ἦσαν κοινοί, ταπεινοί, δειλοὶ, καὶ πεσοί, πάντες πρὸ τῆς μαχαίρας τοῦ δημίου ἄφωνοι, ὠχροί, ἡλίθιοι, τρέμοντες, προεκπνέοντες ὑπὸ τρόμου, μυσαρῶτεροι ἐν τῇ εὐτελείᾳ των· διότι ἔχει καὶ ἡ κακία τὴν ποιήσιν τῆς. Καὶ ποιήσιν εἶχον πρὸ χρόνου οἱ φοβεροὶ ἐκείνοι λησταί, τοὺς ὁποίους ἢ μετὰ τὸ Δήλεσι κινηθεῖσα δραστηρία καταδίωξις ὠδήγησε σχεδὸν ἀπαντας ἐπὶ τῆς *γαλιθίας* αἰμοθόρα θηρία, ἀκόρεστα ἐν τῇ σφαγῇ καὶ τῇ δηλώσει, ἀλλ' ἀποθεούμενοι ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ λαοῦ, ὅστις ἀνεξαρτήτως πάσης ἠθικολογικῆς σκέψεως, λατρεύει τὴν φήμην καὶ τὴν δυνάμιν, καὶ στεφόμενοι ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγλῆς τοῦ ἄσματος καὶ τῆς παραδόσεως. Ποιήσιν εἶχε καὶ αὐτὸς ὁ ἀνεκφράστου θηριώδης Ντελής, καὶ ἀκόμη τραγουδοῦσιν εἰς τὴν Ρούμελην εἰς μελαγχολικώτατον ἦχον, οἶον ἐθρηνώδιαν εἰς ἀποπτῶσαν παρθένον, τὸ ἄσμα, ὅπερ συνετέθη ἐπὶ τῷ φόνῳ του. Ἐνθυμούμαι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγχεῖταν εἰς τὴν πόλιν, καὶ κρεμασθεῖσαν ἀπὸ δένδρου εἰς κοινὴν θέαν· κιντρίνου δαίμονος κεφαλὴν με μεγάλους πυρόχρους μύστακας· ἐνθυμούμαι πρὸς τοὺς ὅτι ἡ ἀστυνομία εἶχεν ἀπαγορεύσει τὸ τραγοῦδι τοῦ Ντελή εἰς τοὺς ἀνὰ τὰς ἀγυῖας περιπαθῶς ἄδοντας αὐτὸ ὀμίλους. Ποιήσιν εἶχεν ὁ Κωσταντέλος, ἕτερος διάσημος λήσταρχος, τὸν ὁποῖον ἢ παράδοσις παρίστα ἵπποτικὸν καὶ γενναῖον, ὅσον ὡμὸς καὶ ὑπουλὸς ὁ Ντελής, ληστεύοντα ὅσην τὸ δυνατόν ἀβρότερον, περιλαμπρὸν ἐν τῇ πολυτελεστάτῃ πανοπλίᾳ του, καὶ ἐνίστε μεταμφιεσθέντων εἰς σοβαρὸν μελανεμιονοῦντα Κύριον, νυκτὸς εἰσερχόμενος εἰς τὰς πόλεις, καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ καφενεῖου ἐνθα ἐπὶ τὸν καφέν του, καταλείποντα, ἀντὶ δεκάρας, λίραν. Ποιητικὸς ἦτον ὁ Δεδούσης, καρδία τίγρειος καὶ Ἀπόλλωνος κεφαλῆ, περὶ τοῦ ὁποῖου ἀπέμενε εἰς τὴν μνήμην μου περιώνυμος φράσις τοῦ δικηγόρου του, ὑπερασπίζοντος αὐτὸν ἐν τῷ Κακούργοδικεῖφ: «*Κύριοι ἔνορκοι, ἐφώνει ὁ εἰς ἔθνον εἰδωλολάτρην μεταμορφωθείς σοβαρὸς δικανικός, εἶναι κρῖμα ἢ ὠραία αὕτη κεφαλὴ νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς λαϊμοτόμου!*» Ὁμοίως ἐπίσης ἦτον ὁ ἐκ τῆς συμμορίας τοῦ Γάκου ληστής, ὅστις, ἡμέρας τινὰς

πρὸ τῆς κατατομήσεώς του, τοσοῦτον κατέκτησε τὴν καρδίαν τῆς παρεπιδημοῦσης τότε ἐν Ἀθῆναις Γαλλίδος ποιητρίδος Λουίζης Κολλέ, ὥστε νὰ ζητήσῃ τὴν χάριν ὑπὲρ ἐκείνου, σκοποῦσα νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτῆς. Καὶ τί σὰς λέγει πάλιν ὁ κακούργος ἐκεῖνος, ὅστις ἀκούσας ἐξαγγελιομένην τὴν εἰς θάνατον καταδίωξιν του, καὶ προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου νὰ κάμῃ, ἂν θέλῃ, ἀναιρέσιν τῆς ἀποφάσεως, ἀπήντησεν ἐν ὑψίστῳ σαρκασμῶ: «*Βλέπετε, κύριε πρόεδρε, μεγάλο ὑποκείμενο θὰ χάσῃ ἢ Ἑλλάς, γιὰ νὰ κάμω ἀναιρέσει!*» Πάντες ἐκείνοι καὶ τόσοι ἄλλοι, οἵτινες στεροφῶ τῷ βήματι ἀνήλθον τὰς βαθμίδας τοῦ ἰκρίωματος, ἢ ἐξεγύθησαν εἰς θαρραλέα ρητορεύματα, ἢ ἐχαριτολόγησαν πρὸς τὸν δῆμιον, ἢ ἀπέθανον τέλος ὡς ἄνδρες, ἦσαν ἴσως ἀναιδέστεροι, ἀλλ' ὀλιγώτερον μικροὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν!

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μεταξὺ δύο λωποδυτῶν:

— Τί; σὲ ἀθώωσε τὸ δικαστήριον;

— Βέβαια. Ὁ δικηγόρος με ὑπερασπίσθηκε τόσο καλὰ, ποῦ τώρα, νὰ σοῦ εἰπῶ, αἰσθάνομαι τύψιν συνειδήσεως ὅτι τοῦ ἐπῆρα τὸ δακτυλίδι τοῦ τῆ στιγμῆ που μούδωκε τὸ χεῖρι γιὰ νὰ χωρισθῶμεν!

Πρὸ τοῦ κλωθοῦ τοῦ λέοντος ἐν τῷ βασιλικῷ κήπῳ.

Ἡ σύζυγος πρὸς τὸν σύζυγον:

— Τί θέλεγες, ἄνδρα μου, ἂν ἐξαφνα ἐβγαίνε τὸ λεοντάρι καὶ μ' ἄρπαγνε ἔς τὰ δόντια του;

— Θὰ τοῦ ἔλεγα «*Καλὴ ὄρεξι!*»

Ὁ κύριος πρὸς τὸν ὑπῆρέτην του, νεοφερμένον χωρικὸν παῖδα:

— Δημήτρη, πάρε τοῦτο τὸ γράμμα καὶ πήγαινε ἔς τὸ ταχυδρομεῖο καὶ δός το νὰ τὸ ζυγίσουν, καὶ ἂν σοῦ εἴπῃ ὁ ὑπάλληλος πῶς χρειάζεται καὶ ἄλλο γραμματόσημο, νὰ κράτει αὐτὸ τὸ γραμματόσημο νὰ τὸ κολλήσῃς ἐπάνω.

Εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

Ὁ ὑπάλληλος πρὸς τὸν Δημήτρην:

— Τὸ γραμματόσημο δὲν φτάνει· χρειάζεται νὰ κολλήσῃς ἄλλο ἓνα ἐπάνω. (Ὁ Δημήτρη: ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἐπιστρέφει μετ' ὀλίγον.) Σοῦ εἶπα, παιδί μου, πῶς δὲν φτάνει τὸ γραμματόσημο· χρειάζονται 20 λεπτὰ ἀκόμη!

Ὁ Δημήτρης ἐπανέρχεται πρὸς τὸν κύριόν του.

— Ἀφέντη, ὁ ταχυδρόμος εἶπε πῶς χρειάζονται ἀκόμη 20 λεπτὰ.

— Καλά, και δὲν ἐκόλλησες ἐπάνω τὸ γραμματόσημο ποῦ σοῦ ἔδωσα;

— Τὸ ἐκόλλησα. . . και μάλιστα ἴσια-ἴσια ἐπάνω ᾗ ἐκεῖνο ποῦ εἶχες κολλήσει τοῦ λόγου σου!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἥτις χρησιμεύει εἰς τὴν μεταξὺ Παρισίων και Κωνσταντινουπόλεως συγκοινωνίαν και διὰ τὴν ἔκτακτον αὐτῆς ταχύτητα ἐκλήθη ἀστραπή, πρόκειται νῦν νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν και μεταξὺ Λισαβῶνος και Πετρούπολεως διὰ Βερολίνου. Οἱ ἐπιβαίνοντες τῆς ἀμαξοστοιχίας ταύτης θὰ εὐρίσκωσιν ἐν αὐτῇ τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς εὐμαρείας και ἀνέσεως. Τρεῖς αἵθουσαι, μία χρησιμεύουσα ὡς ἐστιατόριον, μία ὡς κυρίως αἴθουσα, και ἡ τρίτη ὡς ὑπνωτήριον, ἀποτελοῦσι τὴν ὅλην ἀμαξοστοιχίαν. Τὸ ἐστιατόριον κατ' οὐδὲν ὑπολείπεται τῶν τῆς πρώτης τάξεως ὁμοίων ἐν ταῖς πόλεσι, και παρέχει ὅτι ἐκλεκτὸν ἔδεσμα πάσης χώρας, ἱκανὸν νὰ εὐχαριστήσῃ και τὸν ἀπαιτητικώτερον γαστρομάργον, αἰνοῦς δὲ ἐκ τῶν ἀρίστων. Ἡ κυρίως αἴθουσα κοσμεῖται διὰ βαρυντικῶν ταπήτων, πλουσίων ἐπίπλων και ἀναπαυτικωτάτων ἀνακλίντρων. Τέλος δὲ τὸ ὑπνωτήριον περιέχει, πλὴν τῶν εἴκοσιν αὐτοῦ κλινῶν τῶν κεχωρισμένων εἰς κοιτώνισκους, και λουτρά ψυχρὰ ἢ θερμά. Μία δὲ βιβλιοθήκη περιέχουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις και τὰ σπουδαιότατα εὐρωπαϊκά φύλλα συμπληροῖ τὸ ὅλον. Τοιαύτη εἶνε ἡ ἀμαξοστοιχία αὕτη, ἥτις τὴν μεταξὺ Λισαβῶνος και Πετρούπολεως ἀπόστασιν θέλει διανύει εἰς 92 ὥρας, ἥτοι εἰς χρονικὸν διάστημα μικρότερον κατὰ 24 ὥρας τοῦ ἀπαιτουμένου και ἀπὸ αὐτὰς τὰς μέχρι τοῦδε ταχυτάτας ἀμαξοστοιχίας.

Γνωστὸν εἶνε ποίας κολοσσιαίας ποσότητος ἀλιπέστων κρεάτων, ἰδίως δὲ χοιρείων, αἱ ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἀποστέλλουσιν ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου εἰς Εὐρώπην. Ἐκ τούτου ἐννοεῖ ἕκαστος ὅτι ἡ ἀνατροφή τῶν χοίρων ἔλαθεν εὐρυτάτην ἀνάπτυξιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἐν ἣ κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ὑπουργείου τῆς γεωργίας ὑπῆρχον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 43,270,086 τοιοῦτων ζώων, ἐνῶ ἐν Ῥωσίᾳ μόνον 10,000,000, ἐν Γερμανίᾳ 7,000,000 και 4,000,000 ἐν Γαλλίᾳ. Γίνεται δὲ ἡ ἀνατροφή ὑπὸ ὄρους εὐνοϊκωτάτους. Ὁ χοῖρος εἶνε τὸ ζῷον τὸ τυγχάνον τῆς μεγαλειτέρας περιποίησεως τῶν καλλιεργητῶν, ὅτινες παρέχουσιν αὐτῷ ὑγιεινὴν κατοικίαν ἐν στάβλοις στεγνοῖς, σαφιλῇ και παχείαν νομήν, ὕδωρ καθαρὸν και ἄφθονον, και τέλος κριθὴν και ἀραβόσιτον καλλῆς ποιότητος κατὰ τὴν περίοδον τῆς παχύνσεως αὐτῶν, μεθ' ἣν ἀποστέλλουσιν τὰ ζῶα εἰς τὰς

δημοσίας ἀγοράς και τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, ἅτινα παρασκευάζουσι τὰ χοίρινα κρέατα και ἐξάγουσιν αὐτά. Μεγάλας προφυλάξεις λαμβάνουσιν ἐπίσης πρὸς ἀπομόνωσιν τῶν ἀσθενούντων ζώων, και πρὸς ταφήν ἢ καύσιν τῶν πτωμάτων, ὅταν θάνωσιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος φονευομένων χοίρων διὰ τὴν ἐγγωρίαν κατανάλωσιν και ἐξαγωγὴν ἀνέρχεται εἰς 30,000,000, τὸ βάρος ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν κατὰ μέσον ὄρον ὑπολογίζεται εἰς 175 λίτρας· ὅλαι δ' αἱ κοινωνικαὶ τάξεις ἐν Ἀμερικῇ κάμνουσι καθημερινὴν χρῆσιν τοῦ χοιρείου κρέατος, ἀλλ' ἰδίως ὁ ἀγροτικὸς πλοθυσμὸς, δι' ὃν εἶνε ἡ κυριώτερά τροφή.

Μορμόνοι ἀπόστολοι. Πρὸ μηνῶς περίπου ἡ ἀστυνομία τῆς Βιέννης ἠναγκάσθη νὰ προδῇ εἰς αὐστηρὰ μέτρα ὅπως παρακωλύσῃ τὸν ἐνεργούμενον αὐτῷι προσηλυτισμὸν ὑπὸ ἀποστόλων μορμόνων. Οἱ ἀπόστολοι οὗτοι ἐστάλησαν ἐκ τῆς ἐν Ἀμερικῇ μορμονικῆς Πολιτείας ἵνα οὐ μόνον προσελκύσωσι προσηλύτους, ἀλλὰ στρατολογήσωσι και γυναῖκας, ἃς νὰ ἀποστελῶσιν εἰς τὸν ἐπίγειον αὐτῶν παράδεισον, τὴν παρὰ τὴν Ἀλμυρὰν Δίμνην πόλιν Utah. Ἐπεμπον λοιποὶν εἰς τοὺς ἐν Ἀμερικῇ προϊσταμένους τῆς μορμονικῆς Κοινότητος τὰς φωτογραφίας τῶν ὁπωσδήποτε προσηλυτιζομένων Εὐρωπαϊῶν γυναικῶν, ἐκεῖνοι δὲ ἐπεδείκνουν τὰς φωτογραφίας εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Κοινότητος, και ὅσοι ἐκ τούτων ἐδελεάζοντο ἐκ τῶν θελητῶν τῶν φωτογραφημένων προσώπων ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλωσι τὴν δαπάνην τοῦ μέχρις Ἀμερικῆς ταξιδίου τῶν νεοφύτων και νὰ δεχθῶσιν αὐτὰς ἅμα ἀφικνουμένας εἰς τὰ χαρμέια τῶν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καταρτίζεται προσεχῶς ἑταιρία σκοποῦσα τὴν διὰ σιδηροδρόμων ἔνωσιν τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Περσίας, τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Βερμανίας και τῆς Σινικῆς. Ὁ ἰδρυτῆς τῆς ἑταιρίας Σίρ Στέφενσον ὑπολογίζει ὅτι πρὸς ἐπιτέλεισιν τοῦ μεγαλοεργήματος θ' ἀρκέσωσι 16 ἑκατομμύρια λιρῶν, ἐλπίζει δὲ νὰ ἐπιτύχῃ σπουδαίαν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν χρησιμοποτιῶν ὡς ἐργάτας τοὺς στρατιώτας τῶν χωρῶν, δι' ὧν θὰ διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος.

Ἡ Ἑλβετία, ἐκμεταλλευσομένη νοημόνως τὰς φυσικὰς αὐτῆς καλλονὰς και ἐλκύουσα πληθὺν περιηγητῶν ἐκ πάσης χώρας, ἀριθμεῖ ἐν συνόλῳ 1002 ξενοδογεῖα μετὰ 58,137 κλινῶν και 16,022 ὑπαλλήλων και ὑπηρετῶν. Ἡ ἀξία τῶν ξενοδογεῖων ἀνέρχεται εἰς 319,500,000 φράγκα, αἱ δ' ἐτήσια αὐτῶν πρόσσοδοι εἰς 52,800,000, ἐξ ὧν ἀπομένει καθαρὸν κέρδος 16 ἑκατομμυρίων. Πολλὰ τῶν ξενοδογεῖων κέντραι εἰς τὰς ὑψίστας κορυφὰς τῶν Ἄλπεων, πρὸς ἃς ἄγουσιν ἀμαξίται ὁδοί, ἢ σιδηρόδρομοι.